

2018-2021

zaiKS
sprzyjamy wyobraźni

REPORT

○	WSTĘP PRZEWODNICZĄCEGO ZARZĄDU	4
○	WSTĘP WICEPRZEWODNICZĄCEJ RADY	6
○	WSTĘP DYREKTORA GENERALNEGO	8
○	STRUKTURA ORGANIZACJI	58
○	SPIS ILUSTRACJI	63

○	01	NOWE STULECIE. NOWE WYZWANIA. 2018-2021	10
○	02	ZAIKS ERY NOWOCZESNEJ	12
○	03	REBRANDING. ZMIANA WARUNKIEM ROZWOJU	18
○	04	ZAIKS DLA TWÓRCÓW W CZASIE PANDEMII	20
○	05	DZIAŁANIA PRAWNE	22
○	06	WYDAWCY MUZYCZNI	26
○	07	DZIAŁANIA MIĘDZYNARODOWE	28
○	08	DYREKTYWA O PRAWIE AUTORSKIM	32
○	09	SOLIDARNI Z UKRAIŃSKIMI TWÓRCAMI	32
○	10	DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA MEX P	36
○	11	ZAIKS CAŁY DLA KULTURY	40
○	12	ZAIKS.TEATR I NIE TYLKO	44
○	13	NAGRODY ZAIKS-u	46
○	14	FINANSE STOWARZYSZENIA W LATACH 2018-2021	50

WYDAWCA
Stowarzyszenie Autorów ZAiKS
zaiks.org

OPRACOWANIE
Działy merytoryczne Stowarzyszenia Autorów ZAiKS

REDAKTOR PROWADZĄCA / PRZYGOTOWANIE TREŚCI
Katarzyna Tez

OPRACOWANIE GRAFICZNE
Jane Stoykov
Mika Frankowska

PROJEKT MAKIETY
Mika Frankowska

WSTĘP PRZEWODNICZĄCEGO ZARZĄDU STOWARZYSZENIA AUTORÓW ZAiKS

Ważną cechą ZAiKS-u jest multidyscyplinarność.

Musimy czynić wszystko, co w naszej mocy, by udało się utrzymać harmonijną koegzystencję kilkunastu środowisk twórczych oraz na szeroką skalę zakrojoną działalność społeczną. Dlatego też cieszymy się z przyznanej ZAiKS-owi przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, po latach oczekiwania, licencji na zbiorowe zarządzanie prawami do utworów plastycznych i fotograficznych.

Janusz Fogler
PRZEWODNICZĄCY ZARZĄDU
STOWARZYSZENIA AUTORÓW ZAiKS

PIERWSZA KADENCJA NOWEGO STULECIA

Trzeci raz przyszło mi oznajmiać, że dobiega końca kolejna kadencja władz naszego stowarzyszenia – pierwsza w nowym stuleciu działalności ZAiKS-u. Spotkamy się 27 czerwca 2022 roku na XI Zjeździe Delegatów. Wybierzemy nowe władze inaczej niż to dotąd czyniliśmy. Będziemy też zatwierdzać m.in. sprawozdania finansowe za rok miniony oraz za lata 2019 i 2020, bowiem pandemia nie pozwalała nam spotkać się wcześniej.

Nie tylko z powodu pandemii była to trudna kadencja. Napaść Rosji na Ukrainę dopełniła czarę goryczy, ale też zmobilizowała nas do utworzenia i obsługiwania wraz z międzynarodowym środowiskiem twórców funduszu Creators for Ukraine.

Dotąd mogliśmy szczerzyć się, że ZAiKS jest wciąż silnym i prężnym stowarzyszeniem twórców zarządzanym przez nich samych. W końcówce tej kadencji ustawowo dołączyli do nas wydawcy muzyczni, którzy zapewne zechcą pomóc nam pokonywać przeciwności losu, jakich nigdy nie brakowało, zwłaszcza, że wprowadzono możliwość ingerowania przez urzędników państwowych w zarządzanie takimi stowarzyszeniami jak nasze. A trzeba pamiętać, że dzięki ZAiKS-owi Polska stawiała się częścią międzynarodowego obszaru kultury. W 1926 roku zorganizowano w Warszawie Międzynarodowy Kongres Prawa Autorskiego, osiem lat później w naszej stolicy obradował kongres CISAC, którego członkiem ZAiKS jest od momentu założenia tej organizacji.

Naszemu stowarzyszeniu pomagały stosunki z organizacjami autorskimi za granicą, których ważność dostrzegały rządzące władze. Owe dobre stosunki objawiły się na początku lat 60., kiedy to ZAiKS otrzymał własną siedzibę – Dom pod Królami, w którym kiedyś mieściła się Biblioteka Załuskich. Siedziba była zrujnowana, brakowało pieniędzy na jej remont i wtedy zagraniczne związki wspólnie przekazały ZAiKS-owi tantiemy, których nie można było w czasach wczesnego PRL im wypłacić.

Stowarzyszenie stroniło od polityki – było organizacją twórców, dla nich działającą i przez nich prowadzoną, skutecznie broniącą się przed naciskami władz. Twórcy gotowi byli jednak wyrażać swe przekonania – koniec lat 70. to czas aktywnego zaangażowania wielu z nich w ruch wolnościowy. Sztab organizacyjny Kongresu Kultury Polskiej, niezależnego spotkania stowarzyszeń twórczych i naukowych zwołanego w grudniu 1981 roku, mieścił się właśnie w warszawskiej siedzibie ZAiKS-u.

Przedstawiciele władz ZAiKS-u trafiali do zarządów gremiów międzynarodowych: Karol Małcużyński, Andrzej Szczypliński, prof. Jan Błeszyński to nazwiska znaczące w Polsce i docenione w Europie. Także dziś przedstawiciele ZAiKS-u i sami twórcy zasiadają w komitetach roboczych CISAC i GESAC oraz w podległych im gremiach. Szczególnym wyrazem uznania dla ZAiKS-u, organizacji od lat wymienianej w pierwszej dwudziestce najbardziej skutecznych ozz na świecie, był kongres CISAC zorganizowany w Warszawie w czerwcu 2018 roku. Przyjechali wtedy

do nas przedstawiciele niemalże całego świata kultury. Po 84 latach znowu byliśmy gospodarzem Zgromadzenia Generalnego CISAC. Wcześniej, 19 marca 2018 roku – spotkaliśmy się na uroczystej Gali naszego 100-lecia.

Ważną cechą ZAiKS-u jest multidyscyplinarność. Musimy czynić wszystko, co w naszej mocy, by udało się utrzymać harmonijną koegzystencję kilkunastu środowisk twórczych oraz na szeroką skalę zakrojoną działalność społeczną. Dlatego też cieszymy się z przyznanej ZAiKS-owi przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, po latach oczekiwania, licencji na zbiorowe zarządzanie prawami do utworów plastycznych i fotograficznych.

Wszyscy znani mi prezesi ZAiKS-u wielokrotnie powtarzali, że nie jesteśmy i nie chcemy być tylko biurem prawnym ani tylko bankiem. Istniejemy dla naszych koleżanek i kolegów, służymy im najlepiej jak potrafimy, mając bez przerwy na uwadze wartość nadrzędną, jaką stanowi kultura narodowa. Przypominali wciąż, by dbać o system popierania wartościowej twórczości, opiekę nad członkami oraz o domy pracy twórczej. Tak też przez wszystkie lata czyniliśmy.

Problemów jednak nie brakuje! Przekonamy się o tym podczas Zjazdu, gdy przyjdzie nam nie tylko odrobić spowodowane pandemią zaległości, ale też tworzyć nowe reguły gry narzucone przez ustawę o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi. Nigdy nie zapominajmy, że fundamenty prawa autorskiego stanowią: prymat autora, jako podmiotu prawa autorskiego, akt rozpowszechniania dzieła, jako istotne i wyłączone uprawnienie autora, przewaga elementów moralnych, osobistych nad elementami majątkowymi, niematerialność przedmiotu ochrony oraz wyłączność decydowania uprawnionych o wszelkich formach eksploatacji utworu.

Dlatego też – przywołując przestrogi Krzysztofa Lewandowskiego – zwracamy szczególną uwagę na wszystkie nowelizacje ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, poziom implementacji dyrektyw i przepisów konwencyjnych, orzecznictwo w sprawach prawa autorskiego i zbiorowego zarządu – i to na wszystkich szczeblach.

Nie bez znaczenia jest też aktywność mediów, najczęściej manipulacyjna, kłaniająca się reklamodawcom – daleka od rzetelności dziennikarskiej, a także działania polityków, dbających o zaspokajanie populistycznych oczekiwań swoich wyborców. Nie da się ukryć, że tradycyjnie historia znowu zatoczyła koło. W nowym stuleciu swojej działalności Stowarzyszenie Autorów ZAiKS czeka praca podobna do tej, jaką musieli wykonać ojcowie założyciele w 1918 roku. Wierzę, że znowu nam się uda!

Krzysztof Lewandowski dawno temu zauważył, że kultury narodowej nie da się kupić w Chinach czy Korei, jak smartfonów czy tabletów. Ma rację!

WSTĘP WICEPRZEWODNICZĄCEJ RADY STOWARZYSZENIA AUTORÓW ZAiKS

W mocno okrojonym składzie dotarliśmy do kolejnego Zjazdu. Czego nauczyła nas upływająca kadencja? Chyba tego, że niczego nie można przewidzieć, bo życie i świat potrafią nas totalnie zaskoczyć. Na szczęście ZAiKS potrafił sprawnie przejść w tryb online i nawet na chwilę nie przestał dbać o twórców i powierzone pod ochronę utwory. Świat już nie będzie taki sam, ale kończymy kadencję z nadzieją, że nowo wybrana Rada Stowarzyszenia będzie mogła powrócić do spotkań „na żywo”, z ulgą zostawiając w domach komputery.

Ilona Łepkowska
WICEPRZEWODNICZĄCA
RADY STOWARZYSZENIA AUTORÓW ZAiKS

KADENCJA INNA NIŻ WSZYSTKIE

Nie sposób zacząć inaczej – to była wyjątkowa kadencja. Choć, gdy spotkaliśmy się na pierwszym, roboczym posiedzeniu 21 lutego 2018 roku, nikt z członków Rady na pewno nie przewidywał, co przyniosą nam najbliższe lata.

Rozpocznaliśmy swoją pracę pod doskonałym przewodnictwem Edwarda Pałtasza, byłego prezesa Stowarzyszenia, naszego niezwykle doświadczonego kolegi o olbrzymiej wiedzy na temat funkcjonowania Stowarzyszenia, jednocześnie obdarzonego nadzwyczajnymi umiejętnościami konsyliacyjnymi. Wiedzieliśmy więc, że nasze kolejne zebrania będą efektywne, a jednocześnie staną się dla nas wyjątkowymi, sympatycznymi spotkaniami w gronie pracujących na rzecz członków ZAiKS-u dobrych znajomych i przyjaciół.

I pierwsze dwa lata kadencji tak właśnie przebiegały. Zarówno w 2018, jak i 2019 roku spotykaliśmy się regularnie, odbyliśmy w ciągu tych dwóch lat w sumie 14 posiedzeń, zapoznając się w ich trakcie z działaniami władz Stowarzyszenia i pracami Biura oraz rozstrzygając sprawy należące statutowo do kompetencji Rady Stowarzyszenia.

Wiele czasu i uwagi zajęły nam przygotowania do wielkiego jubileuszu stulecia ZAiKS-u oraz przyznawanie rozmaitych nagród i odznaczeń związanych z tym wydarzeniem. Staraliśmy się nie tylko akceptować w tej materii propozycje Zarządu i Prezydium, ale i sami także zwracaliśmy uwagę na Koleżanki i Kolegów zasługujących na uhonorowanie. Akceptowaliśmy też propozycje przyznania członkostw honorowych oraz medali 100-lecia.

Ten szczególny, jubileuszowy, radosny czas został jednak gwałtownie przerwany niezwykle smutną wiadomością – 22 grudnia 2019 roku zmarł przewodniczący Rady Stowarzyszenia, Edward Pałtasz.

Tak nagle „osierocona” Rada pracowała dalej pod moim kierownictwem – dotychczasowej wiceprzewodniczącej, a obowiązki Przewodniczącego Fundu-

szu Popierania Twórczości, dotychczas tradycyjnie łączone z szefowaniem Radzie Stowarzyszenia, objął Jerzy Kornowicz.

Trudno było przewidzieć to, co nastąpiło w początku 2020 roku. Zdążyliśmy odbyć ledwie jedno zebranie. A potem, w połowie marca, cały świat, cały kraj, a więc i ZAiKS przeszedł w tryb online. Lockdown uniemożliwił nam spotkania stacjonarne, zamiast tego zainstalowaliśmy w naszych komputerach specjalne programy do odczytywania poufnych dokumentów. Praca Rady zmieniła się diametralnie – reagowaliśmy mailowo na przesyłane nam dokumenty, projekty uchwał i zapoznawaliśmy się z pracą władz Stowarzyszenia za pośrednictwem relacjonujących je biuletynów. Dom pod Królami opustoszał, dowiadywaliśmy się o kolejnych przypadkach COVID wśród pracowników oraz koleżanek i kolegów, a i nas ten wirus, który sparaliżował cały świat, także nie omijał.

Niestety, nadeszły też kolejne smutne informacje. Musieliśmy pożegnać naszych kolegów z Rady – Romualda Lipkę, Eugeniusza Kabatca oraz Józefa Tejchmę.

I tak, w mocno okrojonym składzie dotarliśmy do kolejnego Zjazdu. Czego nauczyła nas upływająca kadencja? Chyba tego, że niczego nie można przewidzieć, bo życie i świat potrafią nas totalnie zaskoczyć. Na szczęście ZAiKS potrafił sprawnie przejść w tryb online i nawet na chwilę nie przestał dbać o twórców i powierzone pod ochronę utwory. Świat już nie będzie taki sam, ale kończymy kadencję z nadzieją, że nowo wybrana Rada Stowarzyszenia będzie mogła powrócić do spotkań „na żywo”, z ulgą zostawiając w domach komputery...

Chcemy też wierzyć, że kolejna kadencja nie będzie kadencją tak smutnych pożegnań, choć wojna za naszymi wschodnimi granicami i miliony uchodźców pokazują nam, że nic, niestety, nie jest dane raz na zawsze, a poczucie bezpieczeństwa i stabilności długo chyba nie powróci. Tym większe wyzwania przed nowymi władzami Stowarzyszenia.

WSTĘP DYREKTORA GENERALNEGO STOWARZYSZENIA AUTORÓW ZAiKS

W treści raportu znajdziecie Państwo wiele informacji o różnych kierunkach działalności naszego stowarzyszenia w mijającym czteroleciu. Kilka uwag, które chcę Państwu przekazać, zarówno nawiązując, jak i uzupełniając tamte treści. Tytuł prezentowanego tekstu oddaje moją ocenę tego, co się działo, a o czym trudno zapomnieć.

Krzysztof Lewandowski
DYREKTOR GENERALNY
STOWARZYSZENIA AUTORÓW ZAiKS

CIĄGŁA HUŚTAWKA

Pokerową zagrywką ze strony władz państwowych była nie tylko ustawa o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i pokrewnymi, ale także ustawa o zawodzie artysty, art. 151 ustawy pandemicznej, zaskarżenie do trybunału unijnego dyrektywy o prawie autorskim na jednolitym rynku cyfrowym, pełne wdrożenie do naszej działalności ustawy o ochronie danych osobowych RODO czy przepisy o tzw. beneficjencie rzeczywistym w ustawie podatkowej, wreszcie decyzja ministra o reprezentatywności w stosunku do niezrzeszonych scenarzystów filmowych. Pierwsza z nich przywaliła pracą wszystkie władze Stowarzyszenia, większość wydziałów biura i licznych autorów, a to przez powstała konieczność opracowania nowego statutu, nowych wzorów umów na zbiorowy zarząd prawami, nowych umów licencyjnych dla użytkowników, kilkunastu nowych, a istotnych dla Stowarzyszenia regulaminów... Uwieńczeniem tego pokera jest cała skomplikowana procedura wyborcza i dzisiejsze Zebranie Delegatów oraz wdrożenie nowych rozwiązań do działalności ZAiKS-u. O tym, co czeka nowo wybrane władze pisałem w ostatnim, kwietniowym numerze „Wiadomości”. Ustawa o zawodzie artysty, ciągle nieuchwalona a debatowana od lat trzech, ingeruje zarówno w ideowe podstawy „bycia twórcą”, jak i w prawa majątkowe twórców poprzez zabranie znaczącej części wynagrodzeń z tzw. czystych nośników. Art. 151 „ustawy pandemicznej” zawiesił możliwość pobierania wynagrodzeń licencyjnych od całej gastronomii i innych licznych usług. Zaskarżenie dyrektywy, choć już odrzucone, spowolniło co najmniej o dwa lata jej implementację do polskiego prawa i możliwość egzekwowania honorariów od większości wykorzystania utworów w sieci. Decyzja o reprezentatywności zmusiła nas do układania na nowo stosunków z SFP i wszystkimi nadawcami telewizyjnymi. My zareagowaliśmy skargą na polski rząd do Komisji Europejskiej w sprawie czystych nośników. Doprowadziliśmy także do orzeczenia siedmiu sędziów w Sądzie Najwyższym dotyczącego zwrotu ZAiKS-owi 36 milionów zamrożonego podatku VAT za lata 2007-2011. Przedstawiliśmy ministerstwu konkretne przepisy, które powinny znaleźć się w ustawie o prawie autorskim implementujące dyrektywę o prawie autorskim na jednolitym rynku cyfrowym. Czekamy na ostateczny projekt implementacji. Zainicjowaliśmy w CISAC-u rozwiązanie problemów beneficjenta rzeczywistego i problematykę tę konsultowały z nami nawet amerykańskie ozz-y. Trafionym w dziesiątkę ruchem był zakup w 2018 roku własnej „chmury cyfrowej”, co pozwoliło podczas pandemii przestawić się na pracę zdalną i zachować pełną aktywność Stowarzyszenia. Przyspieszyliśmy podziały, skuteczniej windykowaliśmy zaległości, co w efekcie przyniosło w roku 2020 największe w historii ZAiKS-u podziały honorariów autorskich (460 mln zł). Nie omieszkał zauważyć tego CISAC – byliśmy tego roku jedyną organizacją, której twórcy nie otrzymali zmniejszonych wynagrodzeń. Rok 2021 był niestety znacznie gorszy z uwagi na drastyczny spadek wpływów z praw podczas trwającej pandemii, co obrazują w dalszej części raportu właściwe wykresy. Ta własna chmu-

rapozwolita zintensyfikowała pracę nad cyfryzacją Stowarzyszenia. W tym: elektroniczny obieg dokumentów w biurze, a twórcy online mogą zawrzeć umowę, zarządzać kontem, rejestrować utwory, zgłaszać reklamacje, aktualizować dane autorskie itp. Dzięki rozwiązaniom elektronicznym, w tym pierwszej rejestracji utworu online, w minionym okresie zarejestrowano 158 228 nowych utworów krajowych i 644 272 zagranicznych, 2080 umów wydawniczych i 22 525 subwydawniczych, 46 861 metryk filmów polskich i 29 668 zagranicznych. Innymi pozytywnymi skutkami cyfryzacji jest m.in. od 2018 roku przyspieszenie o miesiąc terminu wykonania repartycji z Muzyki Poważnej, wzrost liczby pozycji automatycznie identyfikowanych w repartycji wynagrodzeń autorskich od związków zagranicznych z 65% do 95%.

Łatwiejszy kontakt z organizacją spowodował powierzenie ZAiKS-owi praw przez 5416 nowych autorów. Ale także z kontrahentami – w latach 2018–2021 w Stowarzyszeniu zostało wystawionych i dostarczonych do kontrahentów 870 638 faktur. Zawarliśmy też 22 nowe umowy z bratnimi organizacjami zbiorowego zarządu na wszystkich kontynentach.

Zintensyfikowane zostało także inkaso z internetu – wzrosło w stosunku do roku 2017 o ponad 500% z 10 mln do 50,3 mln w 2021 roku. W związku z zawarciem umowy z amerykańską organizacją zarządzania prawami MUSERK zgłoszono do niej 444 629 utworów krajowych, które uzyskują skuteczniejszą dla naszych autorów pozycję na tamtym rynku.

Od roku 2018 do czerwca 2022 zainkasowaliśmy ponad miliard (!) złotych z tradycyjnych mediów elektronicznych, w tym z nadań ok. 707 milionów (radio 181 mln, tv 526 mln), z reemisji 197 mln zł, ze sfery mechanicznej 76 mln. Tzw. inkaso terenowe wykonywane przez dyrekcje okręgowe osiągnęło w czteroleciu pomimo spadków w pandemii kwotę grubo ponad 363 mln zł.

Pandemia zmusił nas do zamknięcia lub ograniczenia działalności naszych Domów Pracy Twórczej. Wykryliśmy ten czas na ich unowocześnienie. Świat ujrzał także nasze nowe oblicze w postaci nowej strony internetowej, nowoczesnej grafiki, logotypu i hasła.

Pamiętajmy też, że w mijającym czteroleciu obchodziliśmy nasze 100-lecie, organizowaliśmy po raz pierwszy po wojnie Zgromadzenie Generalne CISAC-u.

Wreszcie wojna w Ukrainie i bezprecedensowe zaangażowanie ZAiKS-u w skali międzynarodowej w zbieranie funduszy i wsparcie twórców i artystów ukraińskich.

Oczywiście pozostaje pytanie o koszty tego wszystkiego. Koszty zbiorowego zarządu spadały z roku na rok o kilka milionów, a choć rosły koszty działalności społecznej, to zrozumiałe w sytuacji konieczności wsparcia twórców w okresie pandemii. W całości jednak Stowarzyszenie osiągnęło dodatni wynik finansowy. Bardziej martwi obecna sytuacja kraju – wysoka inflacja, niskie oprocentowanie inwestycji finansowych, rosnące ceny oraz płacowe oczekiwania pracowników, niechybnie wpłyną na działalność Stowarzyszenia i zmuszą nowe władze do podejmowania trudnych decyzji.

NOWE STULECIE NOWE WYZWANIA. 2018–2021

W 2018 roku Stowarzyszenie Autorów ZAiKS obchodziło swoje 100-lecie. Wkroczyliśmy w kolejne. Nowe, na pewno inne. Pełne wyzwań. A tak wielowątkowa instytucja, jaką jest ZAiKS, wciąż musi odpowiadać na zmieniające się potrzeby twórców i odbiorców kultury. Dlatego wypracowujemy i wdrażamy rozwiązania, które wspierają prawnie, materialnie i organizacyjnie twórców oraz proces tworzenia.

SPRZYJAMY WYOBRAŹNI

W kwietniu 2021 roku wprowadziliśmy nowy logotyp i hasło „Sprzyjamy wyobraźni”, a także unowocześniliśmy całościową identyfikację graficzną Stowarzyszenia oraz język komunikacji. Najlepszą wizytówką tych zmian jest odnowiona strona zaiks.org.pl – przyjazna, atrakcyjna wizualnie i treściowo.

ZAIKS OSTOJĄ DLA TWÓRCÓW W CZASIE PANDEMII

Ponad **3,2 mln zł** przeznaczaliśmy na zapomogi dla naszych członków w latach 2020–2021 – to kwota znacząco przewyższająca wydatki na ten cel z ostatnich kilkunastu lat. Wsparcie ZAiKS-u dla twórców w okresie pandemii było większe niż działania większości europejskich organizacji zbiorowego zarządzania. Znacząco wzrosły także zaliczki na poczet przyszłych wpływów: w 2020 roku wypłaciliśmy ponad **10 mln zł**, a w 2021 roku ponad **7,8 mln zł**. Wnioski rozpatrywaliśmy w ciągu zaledwie kilku dni. Również Fundusz Popierania Twórczości intensywnie wspierał twórców i instytucje kultury. W czasie pandemii stypendia dla autorów i autorek oraz dotacje dla wydarzeń kulturalnych wyniosły około **25 mln zł**.

EDUKACJA. WARSZTATY. KONFERENCJE

ZAiKS patronuje działalności Fundacji Music Export Poland (MExp), czyli biura eksportowemu polskiej muzyki działającemu na rzecz zwiększenia obecności naszych utworów, artystów i nagrań na rynkach zagranicznych. Stowarzyszenie bierze udział w branżowych konferencjach, panelach i wykładach (CultureOnLive, Open Eyes Economy, Soundedit Festival). Organizuje też warsztaty stymulujące rozwój młodych twórców. Wśród nich wymienić trzeba kolejne edycje Songwriting Camp ZAiKS-u oraz – najnowsze inicjatywy – TekstMisję dla autorów tekstów piosenek, czy EduVirtuoso IV dla młodych kompozytorek i kompozytorów.

ZAIKS JEST ONLINE. BO TAK ŁATWIEJ!

W 2021 roku uruchomiliśmy internetowy system ubiegania się o zaliczki, zapomogi, wnioskowanie o stypendia z Funduszu Popierania Twórczości oraz ułatwiliśmy funkcję rejestracji utworów online. Twórcy mogą przejść cały proces powierzania ochrony praw autorskich online – wystarczy utworzyć konto w serwisie zaiks.online, zweryfikować tożsamość za pomocą bankowości elektronicznej i zgłosić utwór. **MojeID** – to właśnie dzięki tej usłudze twórcy mogą zdalnie aktualizować swoje dane i potwierdzać tożsamość. Funkcja jest bezpieczna – została przetestowana pod kątem cyberbezpieczeństwa i ochrony danych osobowych oraz potwierdzania tożsamości. Budujemy też system, który pozwoli na identyfikację utworów w Netfixie i innych platformach typu VOD.

SOLIDARNIE Z UKRAJINĄ

Już w pierwszych dniach wojny otworzyliśmy DPT w Konstancinie dla ukraińskich uchodźców, niedługo później powołaliśmy specjalny fundusz „ZAiKS dla Ukrainy” wypłacający zapomogi ukraińskim twórcom, którzy znaleźli się w Polsce. Doraźna pomoc to jednak nie wszystko. Jesteśmy inicjatorami powstania międzynarodowego funduszu **Creators for Ukraine**, który wspiera ukraińską kulturę i jej twórców. Dziękujemy CISAC-owi za patronowanie tym działaniom. Razem możemy więcej!

PO 70 LATACH DO ZAIKSU WRÓCILI WYDAWCY!

W 2018 roku wraz z wejściem w życie ustawy o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi, będącej odpowiedzią na unijną dyrektywę, wydawcy stali się pełnoprawnymi członkami ZAiKS-u. 4 lutego 2020 roku Rada Stowarzyszenia Autorów ZAiKS powołała Sekcję Wydawców Muzycznych, czyli Sekcję E, która liczy obecnie 37 członków.

ZAIKS ERY NOWOCZESNEJ

Żyjemy w świecie, w którym ogromna część naszej aktywności przenosi się do świata cyfrowego, lub w jakiejś mierze od niego zależy. ZAIKS w ostatnich latach zbudował kolejne internetowe elementy biura do obsługi twórców oraz nowoczesne narzędzia do współpracy z najsilniejszymi platformami dystrybucji treści – streamingowymi czy Video on Demand.

DIGITALIZACJA

Od komunikacji, przez transakcje finansowe, do wirtualnego biura – w każdym aspekcie ZAIKS wykonał gigantyczną pracę. Stał się organizacją technologiczną – dla ochrony praw twórców pracując programiści, specjaliści od architektury informacji i eksperci od technologii sieciowych.

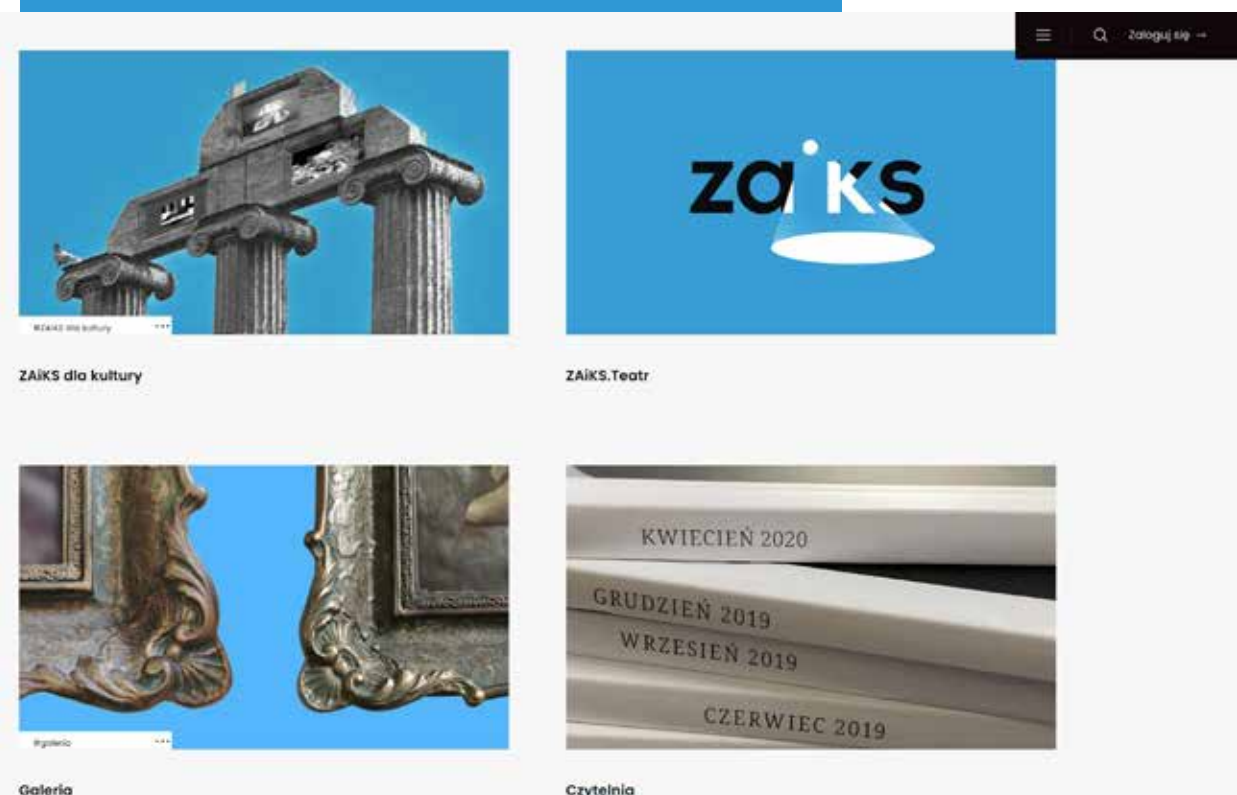
NOWA STRONA ZAIKS.ORG

Nowa strona internetowa ZAIKS-u upraszcza znalezienie informacji twórcom i tym, którzy chcą z pracy twórców korzystać. Czytelna architektura informacji, zaawansowane technologie i nowoczesna estetyka pokazują, czym w roku 2022 jest ZAIKS. A jest instytucją zaawansowaną technologicznie i kompetentną. Tradycja daje doświadczenie i kapitał kulturowy. Technologia daje sprawność i możliwość współpracy z wielkimi koncertami.

mojeID

Wprowadzona w serwisie zaiks.online **usługa mojeID** to wygodny i bezpieczny sposób na weryfikację i potwierdzenie tożsamości. Dzięki niej szereg spraw, które kiedyś wymagały osobistej wizyty w biurze dziś można załatwić online. **mojeID** wykorzystuje kilkuetapowy proces weryfikacji. W przypadku danych wrażliwych, jak np. dane osobowe, PESEL, hasło i login do konta bankowego, stosowane są dodatkowe mechanizmy zapewniające bezpieczeństwo. Transmisja danych odbywa się za pomocą zaszyfrowanych komunikatów cyfrowych, za które odpowiada Krajowa Izba Rozliczeniowa (KIR) – operator systemu Elixir. Łączna liczba użyc systemu **mojeID** od jego uruchomienia w zaiks.online wyniosła **1876**.

ZAIKS stworzył całkowicie autorski mechanizm rozliczeń z największymi dostawcami cyfrowych treści.

WYSTARCZY KLIK

Przykładem technologii działającej bezpośrednio dla twórców jest system pozwalający na rejestrowanie utworów **bez konieczności dostarczania tak zwanej fortepianówki**, czyli zapisu nutowego. Teraz wystarczy przesłać plik audio za pośrednictwem serwisu zaiks.online, także przy rejestracji pierwszego utworu.

WSPARCIE ONLINE

System przyjmowania zgłoszeń do Funduszu Popierania Twórczości został niemal całkowicie przeniesiony do internetu. Efekt? Od kwietnia 2021 przyjęliśmy **2330** wniosków online.

Funkcje nowych serwisów zaiks.org i zaiks.online dostępne są przez www i aplikacje na smartfony.

ZAIKS MATCHING TOOL

ZAIKS postawił na rozwój systemu automatycznej identyfikacji ZMT (ZAIKS Matching Tool). Przeszukuje on utwory w bazie utworów oraz w bazie zgłoszeń utworów zagranicznych od wydawców muzycznych. ZMT jest zintegrowane z wieloma systemami repartycyjnymi w celu wstępnej, w pełni automatycznej identyfikacji dokumentacji od użytkowników utworów muzycznych, na przykład nadań radiowo-telewizyjnych, internetu.

72 445

Utwory zarejestrowane elektronicznie od czerwca 2018 do maja 2022

INTEGRACJA Z ISWC

ISWC to udostępniony przez CISAC system automatycznego nadawania numerów ISWC (International Standard Work Code). Integracja systemów ZAIKS-u z ISWC to znaczne podniesienie jakości danych przetwarzanych w dokumentacji utworowej.

CHRONIMY TWÓRCZOŚĆ W TERENIE

W fazie testów jest aplikacja mobilna dla inspektorów terenowych. Jej wdrożenie podniesie wydajność pracy i zwiększy liczbę zawieranych umów licencyjnych.

CYBERBEZPIECZEŃSTWO KLASY BANKOWEJ

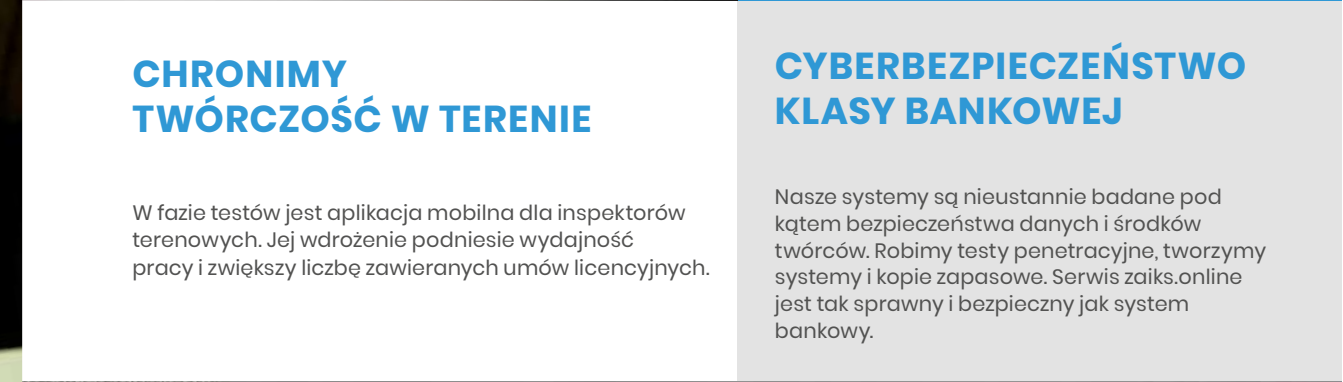
Nasze systemy są nieustannie badane pod kątem bezpieczeństwa danych i środków twórców. Robimy testy penetracyjne, tworzymy systemy i kopie zapasowe. Serwis zaiks.online jest tak sprawny i bezpieczny jak system bankowy.

TANTIEMY Z VOD

Zbudowaliśmy mechanizm obsługi wymiany danych i repartycji z największymi serwisami VOD.

Wdrożyliśmy najnowsze standardy wymiany danych ze światowymi organizacjami zbiorowego zarządu - Common Royalty Distribution. Pozwala to na szybkie przekazywanie wynagrodzeń twórcom w Polsce i na świecie.

atalog utworów teatralnych
szej bazie mamy **12021** utworów!

NOWE FUNKCJE

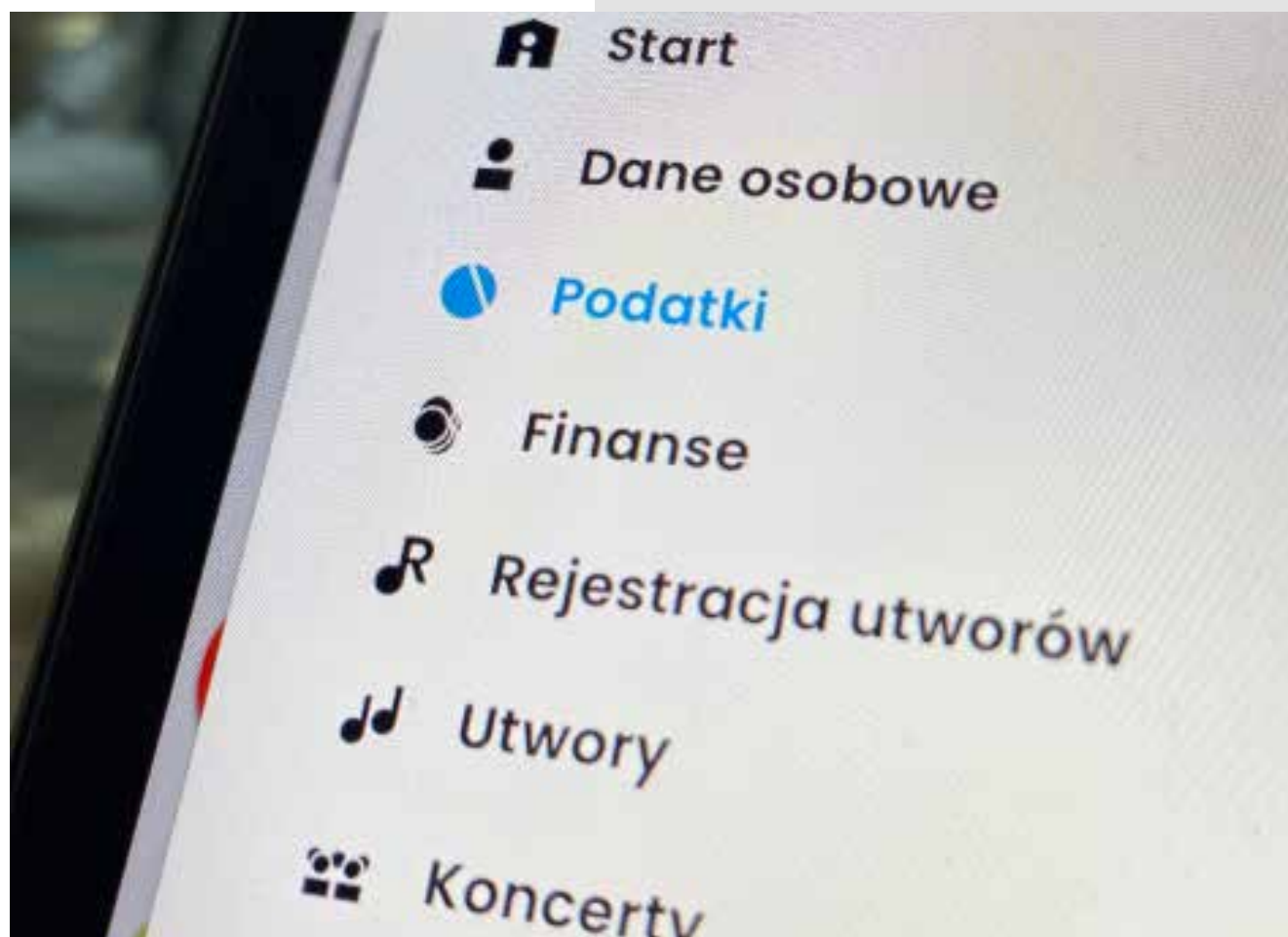
Internetowy system ubiegania się o zaliczki, zapomogi, wnioskowanie o stypendia z Funduszu Popierania Twórczości, a także rozszerzone funkcje zgłaszania i rejestracji utworów online. Dzięki tym zmianom umożliwiliśmy autorkom i autorom scenariuszy, dialogów i ich tłumaczeń, a także utworów literackich, na podstawie których powstały scenariusze, zgłaszanie oraz potwierdzanie udziałów za pośrednictwem serwisu online. U uruchomiliśmy również mechanizm aktualizacji danych osobowych w serwisie zaiks.online.

CYFROWE BIURO

W biurach ZAIKS-u wprowadziliśmy elektroniczny obieg dokumentów. Dzięki temu sprawy twórców i odbiorców są załatwiane szybciej. Coraz więcej procesów można przeprowadzić bez papierowych formularzy i pism.

ŁATWE PRAWO

Uprościliśmy zasady rejestracji utworów choreograficznych z zakresu matych praw – od teraz nie ma już wymogu uzyskania podpisu twórcy utworu, do którego stworzono choreografię.

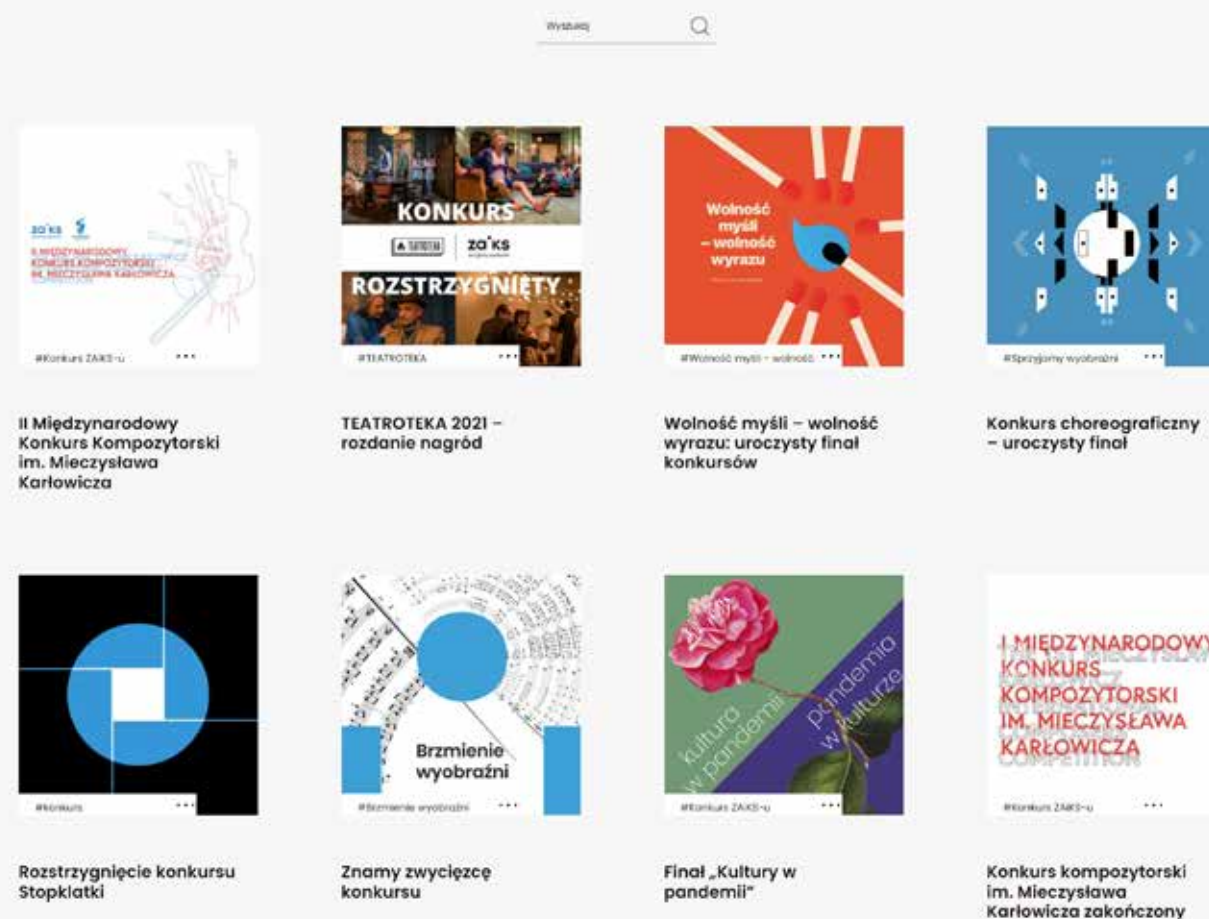
TWÓRCY NIESTOWARZYSZENI

Opracowaliśmy nowe formularze oświadczeń o autorstwie twórców NS. Dzięki wprowadzonym zmianom składają oni tylko jeden raz oświadczenie dotyczące autorstwa utworów przed odebraniem wynagrodzeń z każdej repartycji.

AUTOMATYZACJA

Stworzyliśmy nową funkcję pozwalającą na uzgodnienie sald kont płatników. Zautomatyzowaliśmy też m.in. obsługę wystawiania korekt, rozliczeń i kierowania kwot inkasa do podmiotów, a także obsługę umów dotyczących koncertów internetowych.

Konkursy ZAIKS-u

BARDZIEJ ONLINE

W ramach naszych konkursów dla twórców udostępniamy uczestnikom elektroniczne formularze zgłoszeń konkursowych oraz profesjonalne narzędzie do obsługi dla jury.

DYNAMICZNIE

Korzystamy z jednego z najlepszych systemów zarządzania treścią (CMS) pozwalającego na tworzenie dynamicznych artykułów, podstron, formularzy, wyszukiwarek, zbiorów artykułów/filmów, galerii, stron okolicznościowych czy ankiet.

REBRANDING. ZMIANA WARUNKIEM ROZWOJU

W 2019 roku zintensyfikowaliśmy prace nad cyfrową transformacją Stowarzyszenia. **Zadbaliśmy o spójną identyfikację** – ujednoliciliśmy wszystkie materiały plastyczne, liternictwo, kolorystykę, materiały graficzne oraz uprościliśmy język komunikacji.

za'KS
sprzyjamy wyobraźni

NOWY WIZERUNEK ZAİKS-u

Nowe, animowane logo, nowe barwy, nowy projekt i funkcje strony internetowej, nowa makieta „Wiadomości” ZAİKS-u, nowy sygnał dźwiękowy – to zmiany, które widać i słyszeć.

Za nimi stoją: wymiana fontów, czytelniejsze wzory dokumentów, nowe praktyki komunikacyjne, a nawet wymiana identyfikacji biur i domów pracy twórczej. ZAİKS jest organizacją nowoczesną, podążającą za trendami, a przede wszystkim odpowiadającą na potrzeby twórców i odbiorców ich dzieł.

W nowej odsłonie wizualnej Stowarzyszenia w animowanym logotypie litera „i” ożyła. I to nie w jednej, ale w wielu stworzonych wersjach. Pomysł nie ograniczył się tylko do świata cyfrowego. W wersjach drukowanych, gdzie animacje nie mają zastosowania, „i” w logo wypełniają faktury materiałów, a także kolory otoczenia graficznego.

za'KS

za'KS

za'KS

za'KS

za'KS

za'KS

za'KS

za'KS

za'KS

za'KS

NOWE HASŁO

Nowe hasło „Sprzyjamy wyobraźni” odpowiada idei, do której Stowarzyszenie zostało powołane i temu, czym się zajmuje. ZAİKS jest jednym z największych mecenasów kultury. Dba o należne prawa autorów i sprzyja twórcom. W opracowaniu identyfikacji graficznej marki ważne było, by na poziomie graficznym hasło odpowiadało strategii Stowarzyszenia.

PROSTY JĘZYK KOMUNIKACJI

Zmiany języka powierzono zespołowi Pracowni Prostej Polszczyzny pod kierownictwem dr. Tomasza Piekota. Prosty język, klarowne argumenty i dobry wizerunek dają nam możliwość swobodniejszego mówienia o trudnych realiach, w których funkcjonuje branża twórcza w Polsce.

WSZĘDZIE DOSTĘPNE

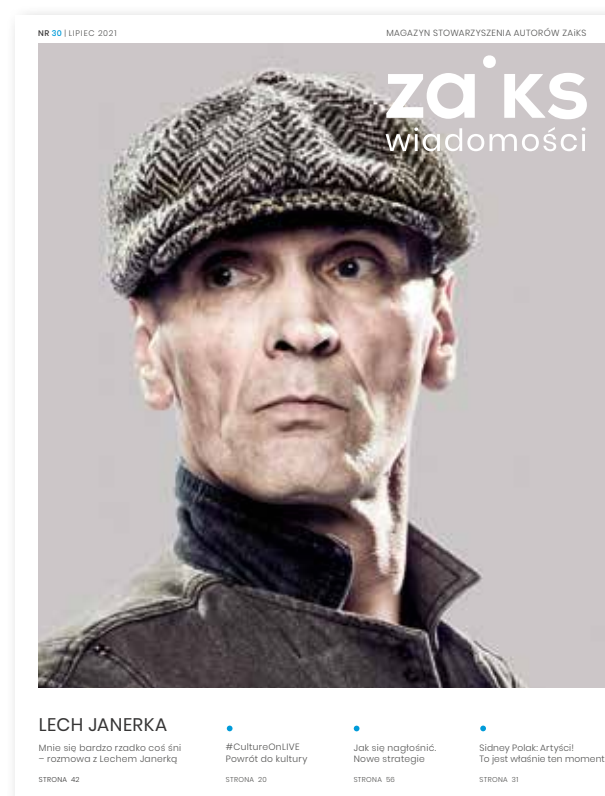
zaiks.org i zaiks.online są w pełni responsywne. Oznacza to, że nie ma znaczenia rodzaj urządzenia, z którego korzysta użytkownik.

DŻINGIEL

Dżingiel muzyczny pozwala na identyfikację organizacji nawet z zamkniętymi oczami.

SERWISY INTERNETOWE

Reorganizacja serwisów internetowych była ogromnym wyzwaniem, ale bez niej zmiana brandingu nie byłaby kompletna. Zamiast tony aktów prawnych i formularzy na nowej stronie internetowej ZAİKS-u znajdują się konkretne rozwiązania dla konkretnych osób. Odpowiednie dokumenty, użyteczne porady i kontakty do właściwych osób znajdują na stronie zarówno twórcy, którzy chcą zarejestrować swój utwór, jak i organizatorzy imprez szukający licencji dla muzyki. Wszyscy są o dwa, trzy kliknięcia od właściwego rozwiązania.

LECH JANERKA
Miał się bardzo rzadko coś śni – rozmowa z Lechem Janerką
STRONA 42

#CultureOnLIVE
Powrót do kultury
STRONA 20

Jak się nagłośnić.
Nowe strategie
STRONA 56

Sidney Polak: Artysta!
To jest właśnie ten moment!
STRONA 31

NOWE „WIADOMOŚCI”

W kwietniu 2021 roku w nowej odsłonie ukazały się „Wiadomości” ZAİKS-u. Pismo wyszło poza ramy magazynu dla członków Stowarzyszenia i stało się chętnie czytany i coraz częściej cytowanym pismem o kulturze, jednym z wiodących w tej dziedzinie.

ZAIKS DLA TWÓRCÓW W CZASIE PANDEMII

Kiedy rozpoczęła się pandemia, musieliśmy działać szybko. Położyliśmy nacisk na zminimalizowanie biurokracji i ekspresowe rozpatrywanie wniosków, by wsparcie finansowe ZAIKS-u w jak najkrótszym czasie trafiło do twórców. Nasze działania dorównywały pomocy udzielanej przez największe ozz-y w Europie, takie jak francuski SACEM, niemiecka GEMA czy brytyjski PRS, a w niektórych aspektach ją przewyższyły, gdyż zagraniczne organizacje nierzadko przyjęły ograniczone z góry kwoty wsparcia, a niektóre udzielały tylko pożyczek na poczet przyszłych wynagrodzeń – te organizacje funkcjonują jednak w krajach, gdzie systemowe, państwowe wsparcie dla sektora kreatywnego jest o wiele większe niż w Polsce.

166 mln

przeznaczaliśmy w trakcie trwania pandemii na działania o charakterze pomocowym. Oferowaliśmy m.in. bezwrotne zapomogi, zaliczki na poczet przyszłych wpływów i niskoprocentowane pożyczki oraz dodatkowe repartycje.

10 mln

zaliczek wypłaciliśmy w 2020 roku, w 2021 roku ponad **7,8 mln zł**, a w pierwszym kwartale 2022 roku **7 mln zł**. Wnioski rozpatrywaliśmy w ciągu zaledwie kilku dni.

Fundusz socjalny ZAIKS-u

2020

● rozpatrzono 721 wniosków i **udzielono zapomóg w łącznej kwocie 2 095 500 zł**

2021

● rozpatrzono 478 wniosków i **udzielono zapomóg w łącznej kwocie 1 181 000 zł**

ZAIKS

5 124

W roku pandemii i restrykcji, Domy Pracy Twórczej ZAIKS-u stanowiły dla wielu twórców przyjazne miejsce pracy. W 2021 roku goście skorzystali z **5 124 noclegów**. W czasie, kiedy ośrodki nie mogły działać, wykonywane były niezbędne remonty. Od wielu lat, mimo rosnących kosztów utrzymania i wyżywienia, stawki w DPT nie wzrosły, co stanowi istotną pomoc dla autorek i autorów.

ok. 25 mln

tyle udzielono wsparcia z Funduszu Popierania Twórczości.

Ostypendium w wysokości 5 tys. zł mogli starać się wszyscy autorzy i artyści, którzy w okresie izolacji realizowali działania twórcze.

Jerzy Kornowicz
PRZEWODNICZĄCY ZARZĄDU FPT

100 tys.

przekazaliśmy na wsparcie polskich twórców filmowych

WYNAGRODZENIA Z DODATKOWYCH REPARTYCJI

kwiecień 2020	20 MLN
czerwiec 2020	12 MLN
lipiec 2020	17 MLN

2 mln

Ponad 2 mln złotych przeznaczyliśmy w latach 2020–2021 na wsparcie finansowe najstarszych członków i członkiń Stowarzyszenia przed świętami Bożego Narodzenia. Pomoc trafiła do osób, które ukończyły 70 lat.

DZIAŁANIA PRAWNE ZAIKS-u

Uchwalenie i wejście w życie ustawy o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi wymagało dostosowania statutu, zasad wykonywania zbiorowego zarządzania i przepisów wewnętrznych Stowarzyszenia do nowych założeń.

NOWE ZAŁOŻENIA

- W ciągu 9 miesięcy od wejścia ustawy w życie ozz-y musiały zawiadomić sąd rejestrowy o zmianie statutu, dostosowując go do wymagań ustawy.
- Proces wprowadzania zmian, zapoczątkowany pracami komisji powołanej przez Zarząd Stowarzyszenia, a zakończony prawomocnym wpisaniem zmian w statucie do Krajowego Rejestru Sądowego, trwał na przestrzeni całego 2019 roku.
- 23 grudnia 2019 roku zmiany w statucie Stowarzyszenia Autorów ZAIKS zostały wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego. Postanowienie stało się prawomocne 16 stycznia 2020 roku.
- Sformalizowano relacje członków władz ze Stowarzyszeniem.
- Uregulowano zasady postępowania z pobranymi dla twórców wynagrodzeniami (przychody z praw).

WYDZIAŁ PRAWNY W CZASIE PANDEMII

Regulacje prawne, przyjmowane na skutek ogłoszonego w kraju stanu epidemii, wymagały przygotowania nowych rozwiązań – opracowywanych, konsultowanych oraz opiniowanych przez prawników. Prawnicy ZAIKS-u współpracowali przy projektach mających na celu zmianę treści art. 15l, który w pierwszej wersji ustawy z dnia 2 marca 2020 r. (o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych „tarcza”), stanowił o wstrzymaniu poboru wynagrodzeń dla organizacji zbiorowego zarządzania w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii. Przygotowano opinie dotyczące jego stosowania oraz skutków wprowadzonych (w różnych rozmiarach – w okresie 2019–2020) zakazów prowadzenia działalności przez niektóre podmioty – dla realizacji umów zawartych przez takie podmioty z ZAIKS-em. Wydział Prawny zaangażowany był też w przygotowanie zmian zasad organizacji pracy w Biurze Stowarzyszenia w czasie pandemii.

DZIAŁANIA WYDZIAŁU PRAWNEGO

1. Przygotowywanie nowej umowy o zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi (umowy z uprawnionymi).
2. Dostosowanie umów o korzystanie z utworów lub pobór wynagrodzenia do przepisów ustawy (umowy z użytkownikami).
3. Praca nad projektami dokumentów, które są przedmiotem uchwał pierwszego Zebrania Delegatów po uchwaleniu zmienionego statutu.

ZEBRANIE DELEGATÓW

21 października 2019 roku Nadzwyczajny Zjazd Delegatów przyjął nowy statut Stowarzyszenia.

Zebranie Delegatów będzie od teraz zwoływane co roku i, jako najwyższa władza Stowarzyszenia, będzie podejmowało decyzje w kluczowych dla ZAIKS-u w sprawach, zarówno tych dotyczących zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, jak i pozostałego zakresu działalności Stowarzyszenia.

AKTYWNOŚĆ PRAWNIKÓW ZAIKS-u

Zanim Ustawa o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi została uchwalona, prawnicy z Wydziału Prawnego uczestniczyli w procesie legislacyjnym, przedstawiając stanowisko ZAIKS-u m.in. w konsultacjach publicznych.

CO SIĘ ZMIEŃIŁO

Zmian wynikających z nowej ustawy jest bardzo wiele, m.in.

- Umożliwienie wydawcom muzycznym członkostwa w Stowarzyszeniu.
- Zmiana zasad wyboru do poszczególnych władz Stowarzyszenia oraz ich kompetencji.
- Zjazd Delegatów zyskał miano Zebrania Delegatów.
- Uregulowano ramy wykonywania zbiorowego zarządzania: relacje z uprawnionymi, użytkownikami i innymi ozz-tami.
- Zmieniono proces zatwierdzania tabel wynagrodzeń.

NOWE RAMY

Ustawa określiła nowe ramy funkcjonowania Stowarzyszenia. Wymagało to wielu zmian nie tylko wewnątrz Stowarzyszenia, ale też dotyczących otoczenia prawnego. Prawnicy z Wydziału Prawnego zaangażowani zostali w szereg postępowań określonych ustawą:

- Wszczynane z urzędu przez ministra właściwego ds. kultury po wejściu w życie ustawy określone jako „przeгляд zezwoleń” ozz.
- Ocena przez ministra właściwego ds. kultury wydanych zezwoleń na zbiorowe zarządzanie (czy zbiorowe zarządzanie określone w zezwoleniu zostało podjęte, czy i w jakim zakresie jest wykonywane). Postępowanie miało na celu dostosowanie treści obowiązujących zezwoleń do nazw pól eksploatacji, określonych w art. 50 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

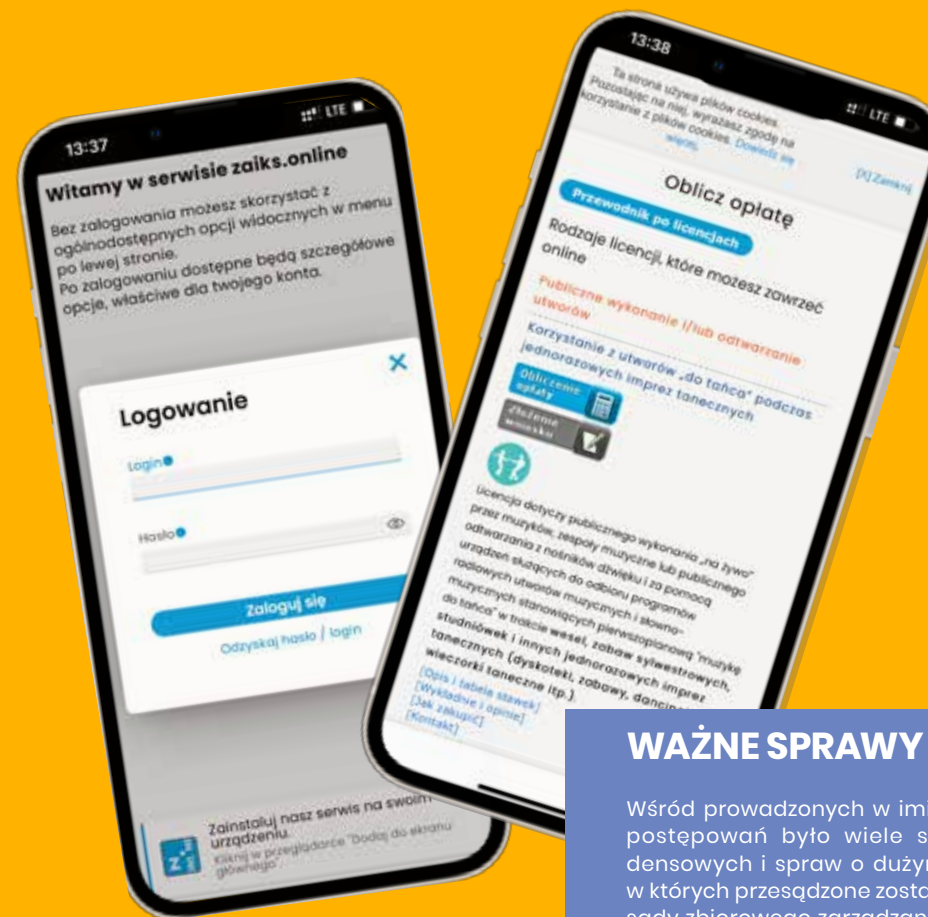
Wydział Prawny bierze też udział w postępowaniu, które jest wynikiem wprowadzenia przez ustawę instytucji organizacji reprezentatywnej.

SĄDY WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ

W 2020 roku powołano sądy własności intelektualnej – wyspecjalizowane, przypisane sprawom dotyczącym własności intelektualnej, w tym sprawom z zakresu prawa autorskiego. Wprowadzono też szczególne regulacje odnoszące się do postępowań przed tymi sądami. Wydział Prawny brał czynny udział w pracach na kolejnych etapach reformy: w Ministerstwie Sprawiedliwości, podczas prac w komisjach sejmowych i senackich.

Obecnie prawnicy Dyrekcji Okręgowych prowadzą także sprawy dążące do uzyskania wynagrodzeń autorskich za okres pandemii, których obowiązek zapłaty został wstrzymany przez przepisy tzw. pierwszej tarczy.

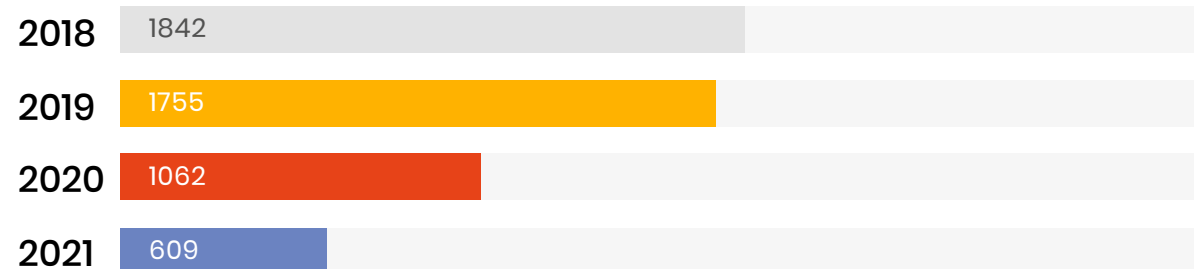
WAŻNE SPRAWY

Wśród prowadzonych w imieniu ZAIKS-u postępowań było wiele spraw prece-densowych i spraw o dużym znaczeniu, w których przesądzone zostały istotne zasady zbiorowego zarządzania realizowa-nego przez ZAIKS.

NAD CZYM PRACOWANO?

- Prowadzono sprawy przed Komisją Prawa Autorskiego o zatwierdzenie tabel wynagrodzeń.
- Przygotowywano oceny projektów aktów prawnych dla władz Stowarzyszenia, uwagi i propozycje m.in. ustawy o uprawnieniach artysty zawodowego.
- Prawnicy Wydziału Prawnego brali czynny udział w pracach grup roboczych powoływanych decyzją Dyrektora lub na wniosek władz, w tym grupy roboczej mającej na celu uproszczenie procedur w ZAIKS-ie, związanych z przyjmowaniem dokumentów oraz wprowadzeniem nowych technologii, w tym narzędzia weryfikacji tożsamości **mojeID** – umożliwiającego rozszerzenie oferty usług ZAIKS-u w serwisie zaiks.online. Brali udział w negocjacjach z dostawcą usługi weryfikacji tożsamości oraz, po przyjęciu tego rozwiązania przez władze w przygotowywaniu projektów zmian w obowiązujących regulaminach.
- W ostatnim czasie obszarem zaangażowania Wydziału Prawnego stała się aktywność ZAIKS-u we wspieraniu ukraińskich twórców i przedstawicieli kultury.
- Udzielano bieżących porad prawnych członkom Stowarzyszenia.
- We współpracy z Wydziałem Międzynarodowym przygotowano i przedstawiono stanowisko w pracach nad projektami regulacji usług cyfrowych (rozporządzenie DSA).
- Przygotowano propozycje przepisów transponujących dyrektywę DSM (o prawach autorskich na jednolitym rynku cyfrowym) do polskiej ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

W LATACH 2018–2021 PROWADZONO 6 TYSIĘCY POSTĘPOWAŃ SĄDOWYCH

WYDAWCY MUZYCZNI W ZAIKS-ie

Przyjęcie wydawców muzycznych jako pełnoprawnych członków ZAIKS-u umożliwiła uchwalona w 2018 roku ustawa o zbiorowym zarządzaniu. To niewątpliwie przełomowy moment w naszej ponad stuletniej historii. Ale też doświadczenie niezupełnie nowe, bo już przed II wojną światową nasza organizacja nosiła nazwę Związek Autorów, Kompozytorów i Wydawców ZAIKS. Udział wydawców w działalności ZAIKS-u powstrzymywały przez lata uregulowania prawne.

KOMISJA WYDAWNICZA

W 2006 roku, jako organ doradczy Zarządu Stowarzyszenia, powstała Komisja Wydawnicza, której zadaniem była współpraca z wydawcami, ocena i opracowywanie opinii oraz wniosków dotyczących zbiorowego zarządzania prawami do utworów powierzanych przez wydawców Stowarzyszeniu w celu sprawowania zbiorowego zarządu oraz określenie ram współdziałania.

Komisja składała się z dziesięciu członków, w połowie powoływanych z grona członków Stowarzyszenia, w połowie przez przedstawicieli wydawców muzycznych mających siedzibę w Polsce, którzy powierzyli Stowarzyszeniu nabyte przez nich prawa w zakresie zbiorowego zarządzania.

W ramach Komisji omawiane były między innymi sprawy związane z zasadami licencjonowania, inkasem i dystrybucją wynagrodzeń. Ostatnie zebranie Komisji Wydawniczej odbyło się w dniu 21 grudnia 2020 roku.

SEKCJA WYDAWNICZA

Koordinacją zagadnień pomiędzy Stowarzyszeniem Autorów ZAIKS a wydawcami muzycznymi do sierpnia 2018 r. zajmowała się trzyosobowa komórka w Wydziale Nagrań Mechanicznych. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom wydawców, od 2 listopada 2020 r. w Wydziale Dokumentacji i Repartycji została utworzona odrębna sekcja – Sekcja ds. wydawców muzycznych. Głównym zadaniem sekcji jest koordynowanie prac związanych ze współpracą z wydawcami muzycznymi.

PIERWSZE WYBORY

Przed nami pierwsze wybory do władz ZAIKS-u, w których wydawcy muzyczni będą mogli pełnoprawnie uczestniczyć i być wybrani do Zarządu, Rady, Komisji Rewizyjnej i Sądu koleżeńskiego. Będą więc mieli wpływ na całą działalność Stowarzyszenia.

Ambicją i wyznaczonym przed ponad stu laty celem ZAIKS-u jest jednoczenie wokół siebie całego polskiego środowiska kreatywnego. Włączenie w ten proces wydawców muzycznych jest naturalną konsekwencją uznania roli, jaką pełnią dla przemysłu muzycznego. Razem możemy zaoferować polskiej kulturze znacznie większe wsparcie.

Razem zadbamy nie tylko o coraz lepsze warunki finansowe dla twórców, ale też o zwiększanie ich roli w społeczeństwie, żeby zarówno oni, jak i odbiorcy kultury mogli z niej czerpać jak najwięcej emocji i satysfakcji.

SOCIETY PUBLISHER FORUM

19 i 20 września 2019 roku w siedzibie ZAIKS-u odbywały się obrady Society Publisher Forum, organizowane pod egidą CISAC-u. W tym roku w forum uczestniczyło 36 przedstawicieli z 24 organizacji zbiorowego zarządzania z całego świata m.in. z organizacji amerykańskich – ASCAP, BMI, organizacji niemieckiej – GEMA, francuskiej – SACEM, japońskiej – JASRAC oraz 33 przedstawicieli reprezentujących 23 wydawców muzycznych, m.in. Universal Music Publishing, Warner Chappell Music, Sony/ATV Music Publishing, BMG Rights Management.

Obecna sytuacja przyspieszenia świata pokazuje wagę empatii, dialogu i współpracy – potrzebę solidarności w działaniu, a zarazem otwartości i umiejętności krytycznego myślenia, bo to czas zmian permanentnych. „Już nie strumień, a rwąca rzeka...”. W naszych rękach mamy dziś wszyscy wiosta i wierzymy, że wspólnymi siłami nadamy tej łodzi zdrowy i dostatni kurs.

Anna Laskowska
PRZEWODNICZĄCA
SEKCJI WYDAWCÓW MUZYCZNYCH

DZIAŁANIA MIĘDZYNARODOWE

Praca Wydziału Międzynarodowego w latach 2018–2021

WSPÓŁPRACA

Współpraca międzynarodowa między organizacjami zbiorowego zarządzania ma kilka wymiarów.

- Współdziałanie w ramach instytucji parasolowych zrzeszających organizacje zbiorowego zarządzania na świecie (CISAC, BIEM) i w Europie (GESAC), by wspólnie wspierać interesy środowisk twórczych.
- Opiniowanie projektów unijnych aktów prawnych oraz przygotowanie wdrażających je polskich przepisów w wersji korzystnej dla uprawnionych.
- Umowy z innymi organizacjami, umożliwiające inkasowanie tantiem spoza Polski i przekazywanie wynagrodzeń zagranicznym uprawnionym. Komórką organizacyjną Biura powołaną do koordynowania działalności Stowarzyszenia w obrocie międzynarodowym jest Wydział Międzynarodowy.

150

umów o reprezentacji
Z 94 ZAGRANICZNYMI ORGANIZACJAMI
zbiorowego zarządzania
prawami autorskimi
do końca 2021 roku.

22

nowe umowy
o reprezentacji
Z 17 ZAGRANICZNYMI ORGANIZACJAMI
zbiorowego zarządzania
w latach 2018–2021.

WYDZIAŁ MIĘDZYNARODOWY

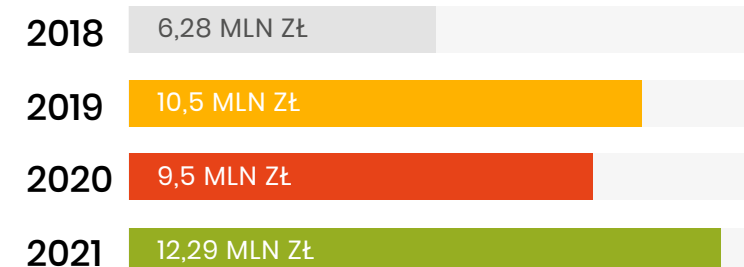
- Sekcja Prawa i Problematyki Międzynarodowej zarządza relacjami z zagranicznymi organizacjami, przeprowadza kwerendy badawcze, aktywnie uczestniczy w procesie legislacji europejskiej, negocjuje umowy o reprezentacji z zagranicznymi ozz-ami, a także interweniuje w przypadku zgłoszenia braku honorariów z tytułu wykorzystania utworów poza terytorium Polski.
- Sekcja Rozliczeń Honorariów Zagranicznych przyjmuje i przekazuje do podziatu honoraria na rzecz polskich twórców (**ponad 40 mln zł w latach 2018–2021**), oraz przekazuje honoraria twórcom zagranicznym (**ponad 400 mln zł w latach 2018–2021**). Obsługuje także podatki ZAiKS-u i zagranicznych ozz-ów w zakresie podatku dochodowego z honorariów zagranicznych oraz umów o unikaniu podwójnego opodatkowania.

WIĘKSZE INKASO MIMO PANDEMII

1. Strategia pokrycia terytorialnego (nowe umowy o reprezentację).
2. Relacje bilateralne z kluczowymi zagranicznymi organizacjami zbiorowego zarządzania.
3. Analiza i rozwój rynków o wysokim potencjale (Wielka Brytania, USA, Francja, Niemcy, Włochy).
4. Rozwój rynków o potencjale przyszłościowym (Chiny, Tajwan, Indonezja, Indie).
5. Proaktywne prowadzenie działań reklamacyjnych za granicą.

NASZE WYNIKI

WZROST INKASA Z ZAGRANICY

DZIAŁANIA REPREZENTACYJNE

ZAIKS GOSPODARZEM WYDARZEŃ MIĘDZYNARODOWYCH

W czerwcu 2018 ZAIKS gościł Zgromadzenie Generalne CISAC i BIEM. Do Warszawy przyjechało ponad 200 osób – twórców i przedstawicieli organizacji członkowskich CISAC. Podczas obrad przyjęto **14 rezolucji**, w tym, ważną dla polskich twórców i sygnowaną wspólnie przez ZAPA i ZAIKS, **rezolucję w sprawie czystych nośników**. W 2019 r. ZAIKS gościł też realizowane pod patronatem CISAC spotkanie OZZ i wydawców muzycznych – Society Publisher Forum.

W RAMACH STRUKTUR CISAC-u STALE FUNKCJONUJĄ KOMITETY ORAZ GRUPY DORADCZE

LEGAL COMMITTEE (CJL), czyli Komitet Prawny – umocowany w statucie – jest najważniejszym Komitetem CISAC. Zasiada w nim 25 wybitnych prawników w dziedzinie prawa autorskiego i zbiorowego zarządzania. W Komitecie Prawnym zasiadali m.in. Jan Brzechwa (w latach 1936–1939 jako Przewodniczący), prof. Jan Błeszyński (w latach 1998–2007) i były zastępca Dyrektora Generalnego ZAIKS-u Rafał Kownacki (w latach 2018–2021). **GLOBAL POLICY COMMITTEE (GPC)** zajmuje się problemami polityki w aspekcie międzynarodowym, w tym kwestiami lobbingsowymi i współpracą z innymi organizacjami. **COMMUNICATIONS EXPERTS GROUP (CEG)** jest komitetem wspierającym CISAC w pracach związanych z komunikacją i realizuje na szczeblu komunikacji i PR decyzje GPC, pomagając poszczególnym stowarzyszeniom w inicjatywach oraz rozmowach na szczeblu rządowym. Szefem Grupy Ekspertów ds. Komunikacji CISAC-u jest Jan Młotkowski.

GESAC, EUROPEJSKIE ZRZESZENIE STOWARZYSZEŃ AUTORÓW I KOMPOZYTORÓW

GESAC zrzesza **32 organizacje** zbiorowego zarządzania prawami autorskimi w Europie.

ZARZĄD składa się z 9 członków wybieranych na Walnym Zgromadzeniu na dwuletnią kadencję. W latach 2018–2020, po raz pierwszy w historii, ZAIKS miał swojego przedstawiciela w Zarządzie. W strukturę organizacji wchodzi dwie, ściśle współpracujące ze sobą grupy ekspertów.

GRUPA MADRYCKA składająca się z ekspertów prawa autorskiego. **GRUPA DS. KONTAKTÓW PUBLICZNYCH (PAC)**, która przygotowuje kampanie w istotnych dla europejskich twórców kwestiach.

PRZEDSTAWICIELE ZAIKS-u W ORGANIZACJACH MIĘDZYNARODOWYCH

Anna Bacińska
– CISAC (Business Technical Committee)

Aleksandra Chmielewska
– CISAC (CIAM Executive Committee)

Anna Klimczak
– GESAC (Communications and Public Affairs Committee)

Rafał Kownacki
– CISAC (CJL – Legal Committee, GPC),
– GESAC (Board of Directors – Zarząd, Grupa Madrycka)

Andrzej Kuśmierczyk
– BIEM (Management Advisory Committee)

Anna Misiewicz
– CISAC (Legal Committee),
– GESAC (Grupa Madrycka)

Jan Młotkowski
– CISAC (Communications Experts Group – Przewodniczący),

Łukasz Rogowski
– CISAC (Media Technical Committee)

Małgorzata Semil-Jakubowicz
– CISAC (W&DW Executive Committee)

DYREKTYWA O PRAWIE AUTORSKIM

SUKCES ŚRODOWISK TWÓRCZYCH

Walka o uczciwe wynagrodzenia za treści kultury udostępniane na platformach takich jak YouTube była wyniszczająca, ale zakończyła się sukcesem strony kreatywnej.

PAKIET PRAWA AUTORSKIEGO

26 marca 2019 Parlament Europejski przyjął dyrektywę o prawie autorskim na jednolitym rynku cyfrowym. Kluczowe dla twórców muzycznych i filmowych zapisy dotyczące odpowiedzialności platform internetowych za przestrzeganie prawa autorskiego zostały przegłosowane zaledwie pięcioma głosami. Zakończyły się tym samym trwające ponad dwa i pół roku prace nad tzw. pakietem prawa autorskiego zaproponowanym przez Komisję Europejską we wrześniu 2016 roku. Można to bez wątpienia uznać za spektakularny sukces europejskich środowisk twórczych. Liderami walki o te zmiany były ozz, zwłaszcza SACEM (Francja) i ZAIKS.

WALKA O PRAWA TWÓRCÓW W INTERNECIE

Polska była jednym z liderów walki o prawa twórców w sieci. I to w Polsce dyskusja o dyrektywie była najbardziej agresywna – w naszej opinii w wyniku zmasowanej aktywności botów szerzących nieprawdziwe informacje o tym projekcie. Niestety to właśnie w Polsce przeciwnicy zmian korzystnych dla twórców określili dyrektywę mianem ACTA2. Była to cyniczna próba zantagonizowania polskiego społeczeństwa i nastawienia opinii publicznej przeciw autorom. Temat wykorzystano w walce politycznej, a polski rząd zaskarżył zapisy dyrektywy do TSUE. Trybunał nie podzielił jednak wątpliwości polskich polityków, dając tym samym silne argumenty za szybką implementacją dyrektywy do prawa krajowego. Prace nad wdrożeniem zapisów dyrektywy trwają jeszcze w wielu krajach, w tym także w Polsce. Tematem zajmuje się Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

PLATFORMY MUSZĄ PODZIELIĆ SIĘ ZYSKIEM

Dyrektywa zobowiązuje platformy do zawierania z uprawnionymi umów i zapewnienia im sprawiedliwego wynagrodzenia za utwory udostępniane online. Stąd zdecydowany opór korporacji internetowych w debacie publicznej przedstawiany jako troska o prawa użytkowników internetu i o wolność słowa.

DZIĘKUJEMY!

Dziękujemy wszystkim twórczyniom i twórcom, którzy z wielkim poświęceniem bronili dyrektywy, narażając się na zmasowany hejt w internecie. Byliście niesamowici! To dzięki Waszej odwadze, bezkompromisowości i zaangażowaniu mamy teraz w Europie najbardziej postępowe prawo autorskie na świecie.

SOLIDARNI Z UKRAIŃSKIMI TWÓRCAMI

Solidarnie i z całą mocą wspieramy ukraińskie twórcynie i twórców, a także ich rodziny. **Pomagamy** od dnia, kiedy Rosja zaatakowała całą Ukrainę.

POKÓJ UKRAINIE!

Stanowczo potępiamy zbrojną napaść Rosji na Ukrainę. Solidaryzujemy się z obywatelkami i obywatelami ukraińskimi i wyrażamy pełne poparcie dla Ukrainy jako suwerennego państwa.

W tym najtrudniejszym momencie robimy wszystko, co w naszej mocy, by pomóc ukraińskim artystom i wszystkim obywatelom.

250 tys. euro

ZAiKS przeznaczył w pierwszych dniach wojny na pomoc twórcom z Ukrainy. Żadna inna ozz na świecie nie przeznaczyła jak dotąd więcej środków na pomoc ukraińskiej kulturze. Pieniądze wypłacane są jako **zapomogi dla twórców, artystów, pracowników sektora kultury** bądź ich rodzin przebywających w Polsce. Zaledwie w tydzień od uruchomienia programu dostaliśmy 120 zgłoszeń.

Мир Украине!

Цілковито засуджуємо збройний напад Росії на Україну. Ми висловлюємо нашу солідарність з українськими громадянами та висловлюємо нашу повну підтримку Україні як суверенній державі. У цей найважчий момент ми робимо все можливе, щоб допомогти українським художникам та всім громадянам.

Польське товариство авторів ZAiKS пропонує поселення у Будинку творчості в Констанцині для українських митців, діячів культури та представників креативних індустрій, котрі були вимушені покинути Україну через напад Росії.

POMOC DLA TWÓRCÓW UKRAIŃSKICH

Od początku wojny udzielamy schronienia uciekinierom wojennym. Tymczasowy pobyt, spokój i wytchnienie mogą oni znaleźć w **naszym Domu Pracy Twórczej w Konstancinie**. Gościmy między innymi osoby, które musiały uciekać z Charkowa, Irpinia czy Mariupola. Traumatyczne doświadczenie, jakim jest wojna, pozostanie na długo w ich pamięci.

Na zdjęciu po lewej: KRUTЬ - ukraińska wokalistka, autorka tekstów

zaiKS
sprzyjamy wyobraźni

CISAC

Creators for Ukraine

SUPPORT UKRAINIAN CULTURE IN EXILE

Wspieramy działania w obszarze sztuki, kultury i edukacji artystycznej dla osób poszkodowanych przez wojnę w Ukrainie. Instytucje prowadzące takie działania mogą dostać grant z funduszu Creators for Ukraine.

Pomagamy artystom i studentom szkół artystycznych, którzy zostali w Ukrainie i walczą za nas wszystkich i za całą demokratyczny świat. **Dostarczamy jedzenie, leki, śpiwory, kurtki, powerbanki, krótkofalówki, buty, specjalne apteczki, proszek ułatwiający gojenie ran, tlen, akcesoria chirurgiczne.** Wierzymy, że w ten sposób przyczyniamy się do ratowania życia.

Proces pomocy będzie trwał długo: wojna wciąż trwa, a po niej przyjdzie czas na odbudowę. Bądźcie z nami. Razem możemy więcej.

1,5 mln euro

udało się zebrać funduszowi **Creators for Ukraine, który uruchomiliśmy wspólnie z CISAC**. Ta kwota wciąż się powiększa. Największa część środków trafia do ukraińskiej organizacji zarządzania prawami autorskimi, NGO UACRR, i jest wypłaconą jej członkom. Pozostałe środki wspierają pomoc udzielaną przez ozz w krajach, które przyjęły uciekinierów wojennych.

DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA MEXP

Music Export Poland (MEXP) to biuro eksportowe polskiej muzyki, które stawia sobie za cel doprowadzenie do radykalnego zwiększenia eksportu naszych utworów, artystów i nagrań na rynki zagraniczne. Powołana w 2018 roku Fundacja ma za zadanie tworzenie nowych perspektyw dla polskiej muzyki, której obecność na rynkach zagranicznych w momencie powstania fundacji była marginalna.

MUSIC CREATION AND SONGWRITING LAB

Autorski projekt Music Export Poland, który nie tylko zgromadził początkujących kompozytorów i songwriterów z trzech krajów (Polski, Portugalii i Francji), wywodzących się z różnych gatunków i środowisk muzycznych, ale także wyposażył ich w niezbędną wiedzę teoretyczną oraz zapewnił im wsparcie doświadczonych mentorów. W ramach tego projektu odbyły się dwa songwriting campy – w Paryżu i w Guimarães oraz SyncCamp w Sopocie. Warsztaty objęły przede wszystkim zagadnienia aranżacji, produkcji, pisania tekstów, produkcji, precyzyjnego określania celów zawodowych, kompozycji, licencjonowania i prawa autorskiego, ale także skutecznego budowania obecności w internecie. W ramach MC&S Lab odbyło się o 12 warsztatów/webinariów, w których wzięło udział 395 osób.

WEBINARIA

W ramach działalności edukacyjnej MEXP zainaugurowała w 2020 roku cykl webinarów dla uczestników wyłanianych w otwartym naborze. Spotkania dotyczyły przede wszystkim trudnego czasu pandemii, m.in. – jakie nowe możliwości dotarcia artysty do słuchaczy daje obecność w internecie, jak można zarabiać na swojej muzyce w czasie kryzysu koronawirusa, jak sobie radzić bez wytwórni płytowej, czy jak promować muzykę w serwisach cyfrowych.

PROMOCJA MUZYKI EUROPEJSKIEJ

W 2020 roku MEXP jako jedna z siedmiu organizacji europejskich weszła w skład konsorcjum realizującego projekt budowania kompetencji branży muzycznej w zakresie eksportu muzyki.

- Zbadano kluczowe aspekty wpływu pandemii COVID-19 na europejski eksport muzyki oraz uzupełniono w tym zakresie rekomendacje dla stworzonej przed pandemią strategii EMES.
- Uruchomiono pilotażowy program budowania kompetencji eksportowych skierowany do profesjonalistów z sektora muzycznego oraz trenerów.
- Stworzono system organizowania wspólnych europejskich misji handlowych przez konsorcja państw przy wsparciu funduszy europejskich.
- W ramach projektu zaplanowane jest także stworzenie „EMX Innovation Lab” – wielozadaniowej platformy do opracowywania nowych rozwiązań w zakresie eksportu muzyki europejskiej.

JAK SKUTECZNIE BUDOWAĆ KARIERĘ W BRANŻY MUZYCZNEJ?

MUSIC EXPORT CONFERENCE (Warszawa, 1-2 października 2019). Konsultacje i panele dyskusyjne zorganizowane przez MKiDN oraz NCK, w trakcie których uczestnicy dowiedzieli się, jak odnieść sukces w zakresie eksportu muzyki na zagraniczne rynki. Dyrektorzy MEXP prowadzili panele dyskusyjne i warsztaty.

DEX SONGWRITING EXPO 2020 (Budapeszt, 2-3 marca 2020) – panele dyskusyjne i warsztaty dotyczące songwritingu, produkcji muzycznej, branży muzycznej, muzyki w filmie czy zastosowania nowych technologii.

CULTURE ONLIVE (Warszawa, 29-30 czerwca 2020) – konferencja z przewodnim tematem: Jak wesprzeć branżę kulturalną, gdy pandemia wymusza przenoszenie wydarzeń do sieci?

CULTURE ONLIVE (Sopot, 8-9 czerwca 2021) – podsumowanie roli kultury w pandemii, dyskusja na temat przyszłości zastosowania nowoczesnych technologii w realizacji wydarzeń kulturalnych oraz sposobów na budowanie relacji z odbiorcami w czasach dystansu. Warsztaty: rozwój kompetencji cyfrowych (poszukiwanie źródeł dofinansowania, budowanie wizerunku online).

Dzięki działalności Music Export Poland i wsparciu ze strony ZAIKS-u, polska muzyka zyskała szansę na zaistnienie na rynkach zagranicznych. Efekty czteroletniej działalności Fundacji pozwalają sądzić, że obrany kierunek jest słuszny i w niedalekiej perspektywie przyniesie spodziewane efekty.

Tamara Kamińska / Marek Hojda
DYREKTORZY MUSIC EXPORT POLAND

2638

uczestników wzięło udział w cyklu webinarów, które odbyły się od marca do końca września 2020.

20

nowych europejskich rynków muzycznych w bazie Music Export Poland.

2180

nowych subskrybentów z całego świata na kanale Music Export Poland na YouTube.

12 tys.

osób skorzystało z opublikowanej przez MEXP informacji dotyczącej form wsparcia, jakie można uzyskać od ozz oraz innych instytucji, także w ramach rządowej tarczy antykryzysowej.

MISJE HANDLOWE

To ważny element działalności MEXP i wyjątkowa możliwość poznania osób z branży muzycznej podczas spotkania networkingowego z najważniejszymi potencjalnymi partnerami z różnych państw. Dotychczas Fundacja zorganizowała misje handlowe m.in. do Kanady, Japonii, Finlandii, Islandii i Hiszpanii.

WARSZTATY PRACY TWÓRCZEJ

- **11–15 maja 2019, Łusławice**
SyncCamp dla kompozytorów muzyki filmowej i współczesnej.
- **3–7 marca 2020, Budapeszt**
21 songwriter'ów i producentów z Węgier, Czech, Polski, Rumunii, Austrii, UK, Irlandii, Belgii oraz USA tworzyło na przedmieściach Budapesztu.
- **18–22 maja 2021, Budapeszt**
- **18–22 listopada 2020, Warszawa**
15 twórców z Polski i Francji tworzyło muzykę w oparciu o zamówienia od polskich i francuskich artystów. Dzięki temu polscy twórcy mieli okazję tworzyć utwory na rynek francuski, a francuscy na rynek polski.
- **1 lipca 2021, minisongwriting camp**, wirtualna sesja zorganizowana z koreańskim partnerem CLEF Company.
- **6–8 listopada 2021, Mexico City, SACM-SONY Songwriting Camp**, wydarzenie zorganizowane przez meksykańskiego wydawcę. Polscy twórcy pisali utwory na rynek latynoski.

PROJEKTY BADAWCZE I EDUKACYJNE

- Od 2019 do 2020 MEXP zbadało potrzeby edukacyjne polskiej branży muzycznej zainteresowanej eksportem. Wyniki badania zostały opublikowane w formie raportu i stanowią rekomendację dla dalszych działań edukacyjnych.
- **Music Export Poland Academy** to pierwszy w Polsce program edukacyjny, którego celem jest wsparcie artystów i managerów w rozwoju kluczowych kompetencji eksportowych. Do udziału w programie zaproszeni byli menadżerowie i artyści samozarządzający się, którzy aktywnie działają na rynkach zagranicznych i chcieliby wzmocnić oraz poszerzyć swoje kompetencje.

PRZYSZŁOŚĆ JEST NIEDALEKO

- 14 grudnia 2018 odbyło się spotkanie z 50 przedstawicielami polskiej i zagranicznej branży muzycznej. Dyskutowano o bliskiej i dalszej przyszłości rynku muzycznego.
- 3 października 2019 odbyło się doroczne Seminarium Foresightowe, którego głównym tematem była AI – Artificial Intelligence i możliwości jej wykorzystania w przemyśle muzycznym.
- 12 grudnia 2019 odbyło się kolejne Seminarium Foresightowe. Tematem spotkania był wpływ współczesnych narzędzi komunikacyjnych na współpracę międzynarodową.

DZIAŁANIA UPOWSZECHNIAJĄCE

czyli #weRculture – Fête de la Musique

Szacunek i odpowiedzialność w czasach kryzysu. Razem z UNESCO City of Music w Mannheim (Niemcy) oraz festiwałem „Enjoy Jazz” Fundacja zorganizowała kampanię #weRculture.

21 czerwca – pierwszy dzień lata znany jest na całym świecie również jako **Fête de la Musique**. Edycja w roku 2020 była inna niż pozostałe. Ograniczenia wprowadzone z powodu pandemii pozwalały tylko na świętowanie online. Na kanale MEXP YouTube Channel opublikowano 26 filmów z 25 miast muzyki UNESCO na całym świecie. Wydarzenie zwiększyło międzynarodowe zasięgi kanału YouTube i światową rozpoznawalność Fundacji (ponad 200 godzin odtworzeń i niemal 200 nowych subskrybentów z całego świata).

PORADY PRAWNE MEXP

W 2020 Fundacja rozpoczęła działalność polegającą na udzielaniu twórcom i artystom bezpłatnych porad prawnych przez dr Aleksandrę Sewerynik w zakresie prawa autorskiego i praw pokrewnych. W każdy poniedziałek, podczas dwugodzinnego dyżuru, cztery osoby mogą skorzystać z pomocy prawnej. Dotychczas z porad skorzystały 334 osoby.

BAZY DANYCH MEXP

Fundacja od początku istnienia zbiera i zestawia informacje m.in. o miejscach koncertów; rozgłośniach radiowych; agencjach zajmujących się obszarami PR, bookingu oraz managementem artystów; labelach, instytucjach, festiwalach showcase'owych itp.

W roku 2020 baza została dodatkowo poszerzona o dane z 20 europejskich rynków muzycznych.

Ponadto uaktualniona została sekcja festiwalu showcase'owych z całego świata.

STRATY PO PANDEMII

W 2020 roku Fundacja Music Export Poland przeprowadziła badanie w formie ankiety online dotyczące strat, jakie polska branża muzyczna poniosła w związku pandemią COVID-19, oraz prognozy na nadchodzące miesiące. W badaniu wzięło udział 178 podmiotów (zarówno firmy muzyczne, jak i samodzielni artyści).

ZAIKS CAŁY DLA KULTURY

Wspierając sektor kreatywny i twórców, ZAIKS działa nie tylko na rzecz większego dobra, jakim jest polska kultura, lecz także w najlepiej pojętym interesie własnym: zapobiegając kulturowemu wykluczeniu, wychowując młodych odbiorców kultury, informując o konieczności chronienia praw autorskich i wynagradzania autorów za ich pracę, wzmacnia społeczną pozycję środowisk twórczych, którym służy **od ponad 100 lat**.

INSPIRUJEMY DO DZIAŁANIA

Piosenka na 100, Konkurs na słuchowisko, Konkurs Kompozytorski im. Mieczysława Karłowicza, Konkurs na utwór dla Teatroteki, na scenariusz słuchowiska „Znajdź Historię/ę”, konkurs na operę dla dzieci i młodzieży, konkurs na dramat radiowy „Nastuchiwanie: Gościnność”, na utwór dramatyczny oraz na przekład utworu dramatycznego pod hasłem „Pod pretekstem”, konkurs dziennikarski „Kultura w pandemii – pandemia w kulturze”, konkurs fotograficzny „Stopklatki. Migawki z czasów pandemii”, konkurs na utwór choreograficzny do muzyki kompozytora polskiego, dwa konkursy literackie połączone wspólnym hasłem „Wolność myśli – wolność wyrazu”.
W latach 2018–2021 Stowarzyszenie Autorów ZAIKS zorganizowało, współorganizowało i wspierało kilkadziesiąt otwartych i zamkniętych konkursów dla twórców, inspirując kreatywność w różnych dziedzinach sztuki.

WSPIERAMY KULTURĘ

Od ponad 100 lat wspieramy rozwój polskiej kultury, szeroko rozumianej twórczości i kreatywnych gałęzi gospodarki.

SPRZYJAMY WYOBRAŹNI TWÓRCÓW

ZAIKS to jeden z największych mecenasów kultury i sztuki w Polsce. Nasza pomoc finansowa to konkretna i wymierna forma sprzyjania kulturze i wspierania twórców.

Stowarzyszenie Autorów ZAIKS honoruje najważniejszych polskich twórców i jest partnerem najbardziej prestiżowych nagród i wyróżnień.

Stowarzyszenie Autorów ZAIKS jest partnerem najważniejszych wydarzeń i nagród kulturalnych. Uczestniczymy m.in. w rozdaniu Fryderyków, Koryfeuszy Muzyki Polskiej, Paszportów „Polityki” (i Kreatora Kultury), Nagród Historycznych „Polityki” i Nagród Naukowych „Polityki”, Grand Press i Grand Press Photo, nagród w Konkursie scenariuszowym ScriptPro, nagród w konkursie Aurora, Nagród Sezonu Wydawniczego IKAR, nagród za najlepszą książkę akademicką i naukową ACADEMIA, Grand Prix Festiwalu Kryminalna Warszawa. Jesteśmy partnerem Festiwalu Piosenki Polskiej w Opolu i Przeglądu Piosenki Aktorskiej we Wrocławiu.

JESTEŚMY DLA TWÓRCÓW

DZIELIMY SIĘ DOŚWIADCZENIEM

ZAIKS jest organizatorem nowatorskich przedsięwzięć twórczych dla młodych, pełnych pasji ludzi, którzy pod okiem profesjonalistów pragną udoskonalać swój artystyczny warsztat. Zarówno wszystkie odsłony warsztatów muzycznych **Songwriting Camp**, jak również ostatnie przedsięwzięcie, czyli warsztaty tekściarskie **TekstMisja** oferują młodym twórcom unikalne działania edukacyjne.

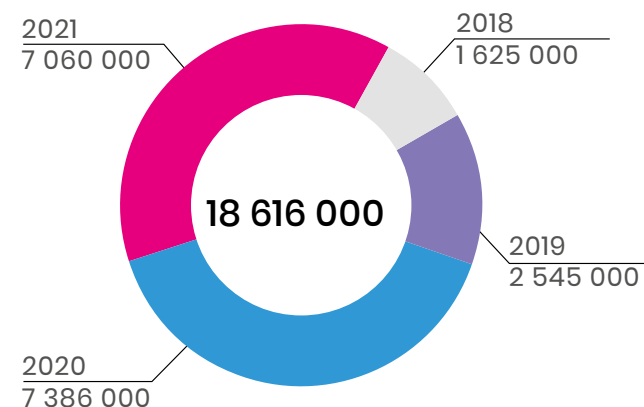
WYDARZENIA KULTURALNE

Wspieramy setki artystów i wydarzeń kulturalnych. Wielkich i kameralnych. We wszystkich zakątkach kraju.

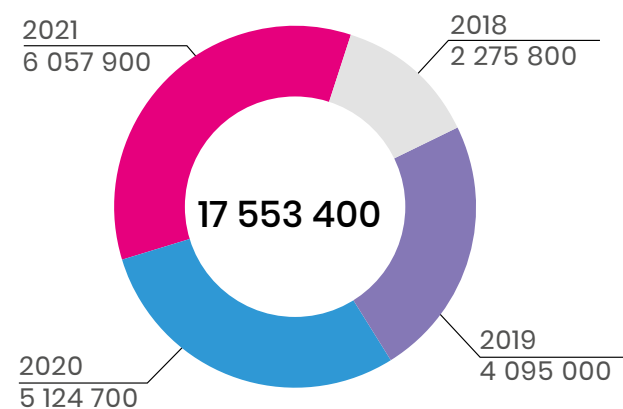
FUNDUSZ POPIERANIA TWÓRCZOŚCI

Fundusz Popierania Twórczości został powołany w roku 1970 i od tej pory wspiera kreatywność autorów i dofinansowuje wydarzenia kulturalne promujące polską twórczość. Między 16 marca 2020 a 31 grudnia 2021, kiedy Fundusz z powodu pandemii pracował w trybie nadzwyczajnym, przyznano **2849 stypendiów** i **959 dotacji**, przeznaczając na ten cel łącznie **24 575 600 zł**. Było to możliwe dzięki podjętym przez władze ZAIKS-u sześciu specjalnym uchwałom o wyasygnowaniu środków na stypendia i dotacje.

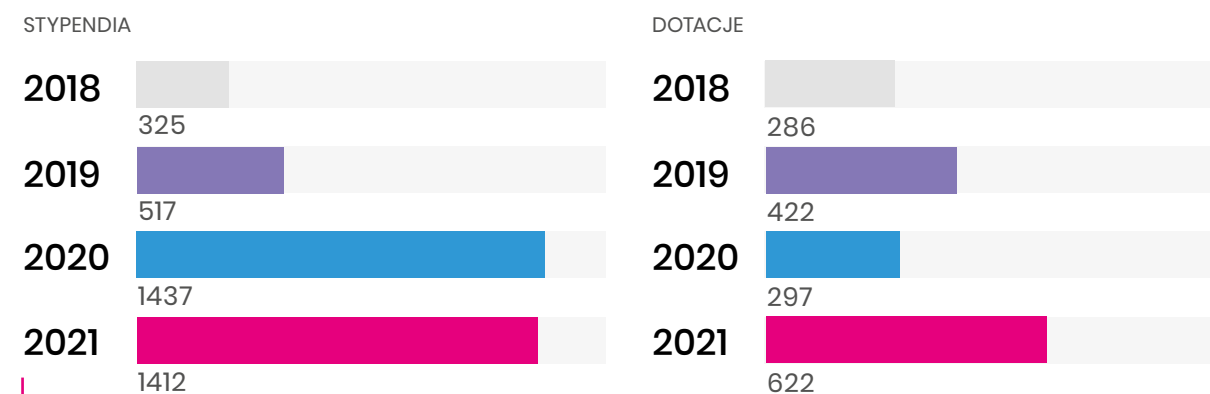
KWOTY OGÓŁEM WYPŁACONYCH STYPENDIÓW (W ZŁ)

KWOTY OGÓŁEM WYPŁACONYCH DOTACJI (W ZŁ)

LICZBA WYPŁACONYCH STYPENDIÓW I DOTACJI

Należy pamiętać, że praca kulturowa jest częścią komunikacji społecznej. To jest nasz ostateczny horyzont warunkujący stan społecznej świadomości, wpływający na model życia z kulturą i satysfakcję z mądrego i godnego życia. Środki z FPT to także ważne narzędzie systemowe pozwalające na wykazywanie naszych dotacji jako wkładu własnego do pozyskania dotacji publicznych (państwowych i samorządowych) – niekiedy w wielokrotnie wyższej wysokości.

Jerzy Kornowicz
PRZEWODNICZĄCY ZARZĄDU FPT

ZAIKS.TEATR I NIE TYLKO

Wszystkimi utworami z repertuaru ZAIKS-u wykorzystywanymi w kontekście dramatycznym w kraju i za granicą opiekuje się **Wydział Wielkich Praw**.

log utworów teatralnych
bazie mamy **12021** utworów!

LICENCJA NA TEATR

W ostatnich latach systematycznie udoskonalamy serwis www.zaiksteatr.pl, aby uzyskanie licencji na wystawianie lub czytanie na scenie, nadawanie, udostępnianie w internecie czy zwielokrotnianie na nośniku spektakli i utworów literackich było jeszcze łatwiejsze. Strona ułatwia użytkownikom szybki dostęp do katalogu utworów dramatycznych z repertuaru ZAIKS-u z możliwością wyszukiwania utworów według różnych kryteriów. W katalogu, na bieżąco uzupełnianym, dostępnych jest już ponad 12 tysięcy utworów! Twórcy z kolei znajdą na stronie informacje, jak zgłosić pod ochronę utwory z zakresu wielkich praw wraz z formularzami rejestracji utworów. Uzupełnieniem strony www.zaiksteatr.pl jest internetowy biuletyn „ZAIKS.Teatr”. W każdym numerze znajdują się informacje o wydarzeniach teatralnych, konkursach i nagrodach oraz rozmowy z twórcami. Na stronie publikowane są również nowości, czyli szczegółowe omówienia wybranych utworów dramatycznych oddanych pod ochronę ZAIKS-u i dostępnych dla użytkowników. Publikacje te mają na celu promowanie twórczości dramaturgicznej autorów ZAIKS-u. Biuletyn „ZAIKS.Teatr” dociera do szerokiego grona odbiorców ze środowiska teatralnego.

BEZ PUBLICZNOŚCI

Wystawienia sceniczne z udziałem publiczności były jednym z pól eksploatacji, na którym obostrzenia związane z pandemią odbyły się najmocniej. Trudny czas został spożytkowany na refleksję i rekonstrukcję tabeli wynagrodzeń w taki sposób, aby autorzy słów, muzyki i choreografii w spektaklach byli chronieni poprzez **minimalne wynagrodzenie** niezależnie od wysokości wpływów za przedstawienia, które się odbyły.

ZAIKS.TEATR

Zapraszamy do lektury 26. numeru biuletynu „ZAIKS. Teatr”. Najnowszy numer poświęcamy tradycyjnemu podsumowaniu ostatnich zimowych miesięcy: opowiemy o premierach naszych twórców i ważnych festiwalach teatralnych (z 14. edycją Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego Boska Komedii w Krakowie na czele), a także o finale Międzynarodowego Konkursu im. Szymona Szurmiejki na Dramat Współczesny o Tematyce Żydowskiej. Rozmawiamy też z naszymi twórcami: z dramaturgiem i reżyserem Michałem Buszewiczem oraz z Małgorzatą Sikorską-Miszczuk (o teatrze dla dzieci i młodzieży).

Zapraszamy na naszą stronę www.zaiksteatr.pl

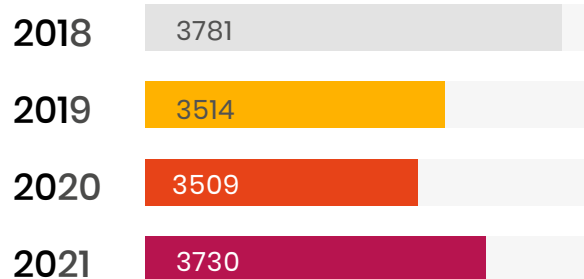

zaiksteatr.pl

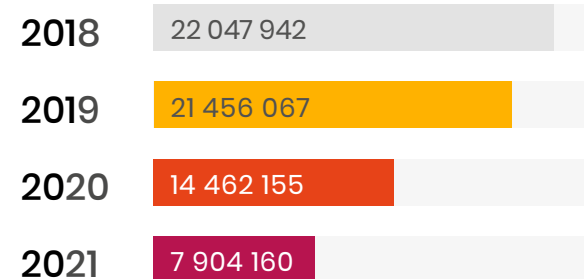
AUDIALNIE

Lata 2020-2021 charakteryzowały się także większym wykorzystywaniem repertuaru z zakresu wielkich praw w nadaniach telewizyjnych i radiowych oraz w internecie. Użytkownicy sięgali zarówno po spektakle czy słuchowiska, jak i – publikowane w formie audiobooków czy ebooków – utwory literackie. Korzystanie z utworów poprzez publikacje audialne lub graficzne dynamicznie się rozwija, choć pod względem wpływów nie może się równać eksploatacjom spektakli.

LICZBA UMÓW ZAWARTYCH W POLSCE I ZA GRANICĄ NA KORZYSTANIE Z UTWORÓW Z ZAKRESU WIELKICH PRAW

WPŁYWY Z UWZGLĘDNIENIEM WSZYSTKICH ŹRÓDEŁ POBORU: WIELKIE PRAWA / TEATR

ZAIKS.TEATR

twórcy | grafiki | zaiks

zaiks

NAGRODY ZAIKS-u

Regularnie nagradzamy najznamienitszych twórców. W ciągu ostatnich czterech lat uhonorowaliśmy naszymi nagrodami i członkostwem honorowym Stowarzyszenia kolejnych znamienitych ludzi świata kultury. Za wyjątkowy wkład w rozwój i pogłębianie polskiej kultury oraz zaangażowanie w działalność Stowarzyszenia Autorów ZAIKS.

CZŁONKOSTWA HONOROWE

2018

Leopold Kozłowski-Kleinman
Hanna Krall
Zbigniew Namystowski
Roman Polański
Jerzy Skolimowski
Stanisław Tym
Eustachy Ryłski
Michał Urbaniak
Ryszard Poznakowski
Polski Pen Club

2019

Leszek Długosz
Andrzej Dudziński
Urszula Dudziak
Katarzyna Gaertner
Agnieszka Holland
Zbigniew Hołdys
Krystyna Janda
Janusz Kapusta
Krzysztof Karasek
Wojciech Karolak
Maja Komorowska
Ewa Lipska

Ilona Łepkowska
Anda Rottenberg
Zbigniew Rybczyński
Leon Tarasewicz
Olga Tokarczuk

2020

Mirostów Bałka
Ewa Braun
Jacek Cygan
Krzysztof Dzikowski
Krzysztof Gieraltowski
Henryk Kuźniak
Wiesław Ochman
Bogdan Olewicz
Jerzy Owsiak
Paweł Pawlikowski
Tadeusz Rolke
Barbara Seidler-Hollender
Allan Starski
Marian Turski
Józef Wilkoń

NAGRODY 100-LECIA

2018

Mirostów Bałka
Marcin Błażewicz
Jan Błeszyński
Jacek Bocheński
Jan Borysewicz
Jacek Cygan
Waldemar Dąbrowski
Krzysztof Dzikowski
Agnieszka Duczmal

Jacek Fedorowicz
Janusz Gajos
Mieczysław Gliszczyński
Józef Hen
Ryszard Horowitz
Andrzej J. Jaroszewicz
Eugeniusz Kabatc
Helena Kotaczkowska
Witold Kotodziejski
Michał Komar
Benedykt Konowski
Zbigniew Korpołowski
Hanna Krall
Andrzej Kuryło-Gotoś
Henryk Kuźniak
Romuald Lipko
Ilona Łepkowska
Wiesław Myśliwski
Zbigniew Namystowski
Bogdan Olewicz
Edward Pałasz
Krzysztof Penderecki
Polski Pen Club
Damian Popielarz
Ryszard Poznakowski
Tadeusz Rolke
Barbara Seidler-Hollender
Małgorzata Semil-Jakubowicz
Władysław Słowiński
Tomasz Stańko
Krzysztof Szuster
Leon Tarasewicz
Olga Tokarczuk
Krzysztof Zanussi

2019

Miłosz Bembinow
Stefan Bratkowski
Krzysztof Choiński
Krzysztof Dąbrowski
Wojciech Druszc
Andrzej Dudziński
Janusz Fogler
Marek Gaszyński
Krzysztof Gieraltowski
Krzysztof Gradowski
Zbigniew Hołdys
Lech Janerka
Mieczysław Jurecki
Krzysztof Knittel
Jerzy Kornowicz
Zygmunt Kukla
Grzegorz Kowalski
Tomasz Lipiński
Paweł Łukaszeński
Rafał Marszałek
Andrzej Mogielnicki
Józef Tejchma
Wojciech Trzciński
Wanda Warska
Maciej Wojtyzsko
Jan Wotek

2020

Ernest Bryll
Maciej Buszewicz
Andrzej Dąbrowski
Ewa Demarczyk
Marek Dutkiewicz
Bogdan Dziworski

Barbara Falender
Witold Krassowski
Chris Niedenthal
Włodek Pawlik
Wojciech Prażmowski
Wojciech Pszoniak
Marek Safjan
Tomek Sikora
Józef Skrzek
Stanisław Sojka
Jerzy Stuhr
Tomasz Tomaszewski
Magda Umer
Stanisław Wieczorek
Stawomir Wiercholski

2021

Jacek Bromski
Jerzy Hausner
Urszula Koziół
Henryk Konwiński
Andrzej Korzyński
Daniel Passent
Stawomir Rogowski
Włodzimierz Nahorny
Lech Majewski
Lech J. Majewski
Stanisław Tym

2022

Andrzej Jagodziński
Andrzej S. Jagodziński
Henryk Miśkiewicz
Krzysztof Ścierański
Krystyna Miłobędzka

NAGRODY ZAIKS-u

2018

Elżbieta Banecka
Zbigniew Ciechan
Stanisław Janicki
Kinga Joucaviel
Ireneusz Kania
Bogusław Klimsa
Radio Pogoda
Jan Stachowski
Ida Świerkocka
Jacek Tyski
Mieczysław Wasilewski
David Weinfeld
Joanna Wnuk-Nazarowa

2019

Jacek Bukowski
Clare Cavanagh
Anna Dymna
Małgorzata Gąsiorowska
Marta Guśniowska
Marta Jordan
Andrzej Kotodyński
Polskie Radio Lublin
Tokimasa Sekiguchi
Andrzej Skalimowski
Rostaw Szaybo
Przemysław Śliwa
Jan Wojdak
Janusz Wróblewski
Marek Zwyrzykowski

2020

Andrzej Bukowiecki
Festiwal Polskiej Piosenki w Luboniu
Osman Firat Baş
Jakub Jastrzębski
Agnieszka Kawa
Karol Lesman
Henryk Lipszyc
Jan Łukaszewski
Andrzej Maleszka
Bogusława Sochańska
Andrzej Świetlik
Teresa Wilbik-Stanny

Irina Kisielowa
Maja Krämer
Karolina Laube-Krämer
Daniela Lehárová
Elżbieta Lewicka
Janusz Łęski
Maria Malatyńska
Zofia Paradowicz
Anita Piotrowska
Dorota Serwa
Tomasz Szarota
Ewa T. Szylar
Stawomir Wiercholski
Teresa Worowska

2021

Stanisław Baj
Bogdan Fabiański

2022

Dominika Barabas
Inez Baturo
Halina Kralova
Anna Marciniakówna
Agnieszka Zgieb
Tadeusz Szczepański
Kayax
Jerzy Mamcarz
Aleksander Pałac
Klaudiusz Baran
Błażej Brzostek
Liliana Bardziejewska

NAGRODY SPECJALNE

2018

Magda Czapińska
Maria Sadowska
Bolesław Pawlica
Miłosz Bembinow

2019

Zbigniew Benedyktowicz
Stefan Bratkowski
Rafał Bryndal
Olga Krysiak
Tomasz Lipiński
Krystyna Łyczywek
Wojciech Prażmowski
Andrzej Rutkowski
Andrzej Sikorowski

2020

Wojciech Byrski
Stawomir Czarnecki
Edward Dębicki
Andrzej Rybiński
Jakub Sienkiewicz

2021

Miłosz Bembinow
Piotr Rubik
Hanna Karpińska
Stanisław Trzciński
Stan Borys

2022

Elżbieta Banecka
Zenon Durka
Marek Hojda
Mieczysław Jurecki
Marcin Nowakowski

Jerzy Kornowicz
Marek Kościkiewicz
Zygmunt Kukla
Wanda Kwietniewska
Ferid Lakhdar
Katarzyna Stanny
Stanisław Trzciński
Katarzyna Wojsz
Bogdan Loebel

FINANSE STOWARZYSZENIA W LATACH 2018-2021

ZAIKS ORGANIZACJĄ ZBIOROWEGO ZARZĄDU

2019

rekordowy rok pod względem inkasa

rocznie dzielimy od 300 do ponad

400 mln zł

chronimy ponad

60 mln

utworów polskich i zagranicznych

reprezentujemy w Polsce ponad

4,5 mln

zagranicznych twórców i wydawców muzycznych

R

reprezentujemy ponad **27 tysięcy** polskich autorów i wydawców muzycznych

liczba utworów bezpośrednio powierzonych ZAIKS-owi przez twórców na koniec danego roku

2018 – 516 216
2019 – 551 675
2020 – 587 175
2021 – 624 821

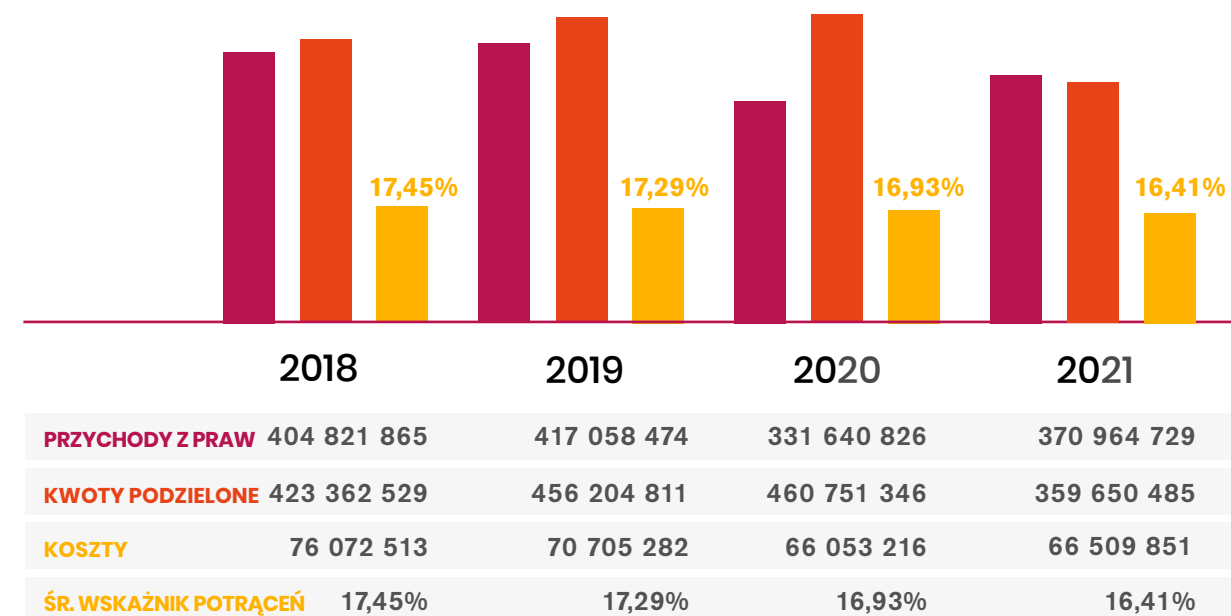
<35

co piąty twórca z reprezentowanych przez ZAIKS na podstawie umowy powierzenia praw ma mniej niż 35 lat

liczba utworów krajowych zarejestrowana w danym roku

2018 – 32 606
2019 – 35 459
2020 – 35 500
2021 – 37 646

PRZYCHODY Z PRAW I PODZIAŁ WYNAGRODZEŃ AUTORSKICH (W ZŁ)

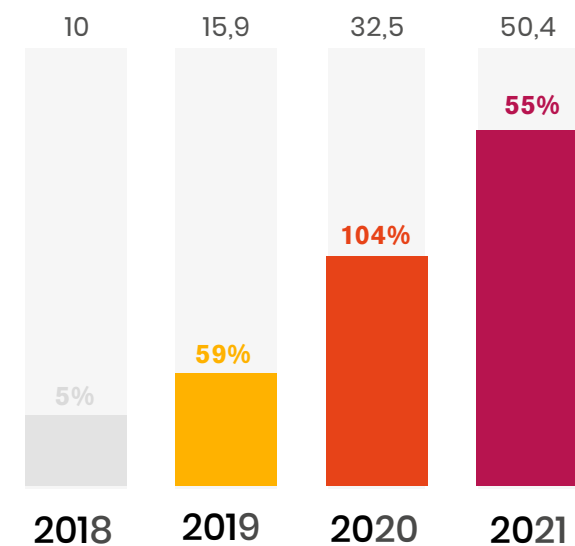
PRZYCHODY Z PRAW Z UWZGLĘDNIENIEM ŹRÓDEŁ POBORU (W ZŁ)

ŹRÓDŁA	2018	2019	2020	2021	
NADANIA RADIOWE I TELEWIZYJNE	162 378 170	160 515 662	165 219 559	187 564 002	📺
PUBLICZNE WYKONANIA I ODTWORZENIA	116 772 739	123 171 239	50 784 429	66 715 696	👥
REEMISJE	42 853 260	58 500 725	52 959 549	41 932 489	🔄
UTRWALENIA, ZWIELOKROTNIE NIA I WPROWADZENIA DO OBROTU	19 120 550	18 379 558	14 528 604	14 397 554	👁️
WYSTAWIENIA SCENICZNE	19 759 170	20 508 809	9 486 083	6 409 168	🎭
WYŚWIETLENIA W KINACH	21 644 826	12 209 086	4 232 301	3 607 804	🎬
PUBLICZNE UDOSTĘPNIANIE I NADANIA W INTERNECIE	17 171 490	18 421 710	30 790 679	43 895 314	☁️
CZYSSTE NOŚNIKI	4 570 541	4 850 595	3 393 082	6 003 877	📁
POZOSTAŁE	551 120	501 089	246 540	438 825	
RAZEM	404 821 865	417 058 474	331 640 826	370 964 729	

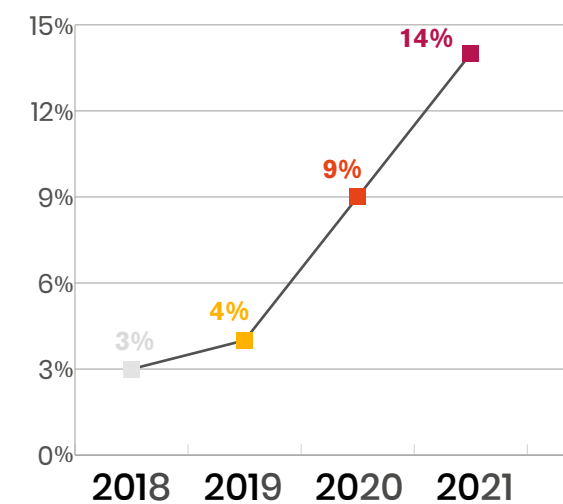
ROSNAĆE WPŁYWY Z INTERNETU

WSKAŹNIK	2018	2019	2020	2021
INKASO PRZEKAZANE DO PODZIAŁU (MLN ZŁ)	10,0	15,9	32,5	50,4
WZROST (% ROK DO ROKU)	5%	59%	104%	55%
WZROST WARTOŚCIOWY (MLN ZŁ ROK DO ROKU)	0,5	5,9	16,6	17,9
UDZIAŁ INKASA Z POLA EKSPLOATACJI INTERNET W INKASIE ŁĄCZNYM ZAIKS-u	2,6%	3,8%	9,1%	13,8%

INKASO PRZEKAZANE DO PODZIAŁU (W MLN ZŁ)

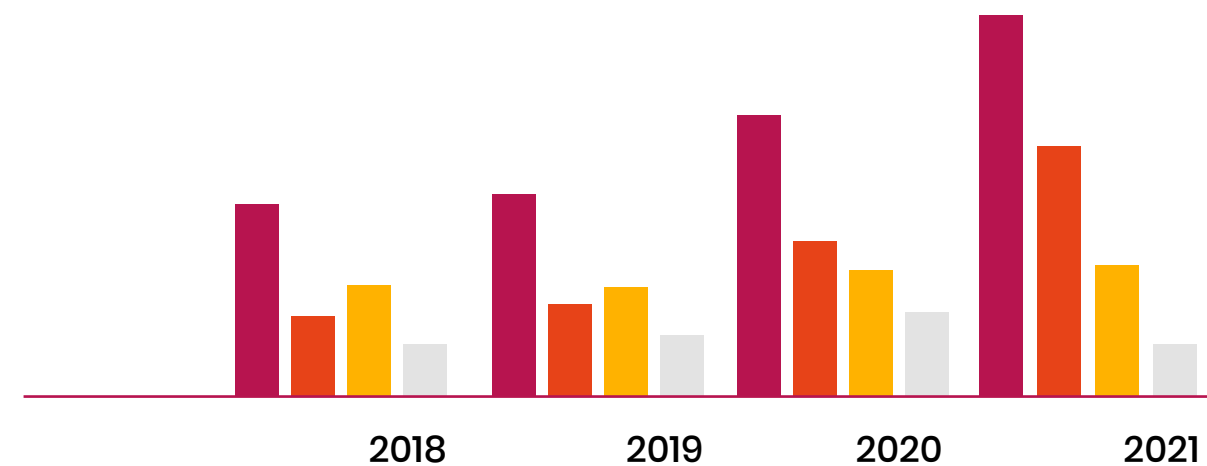

UDZIAŁ INKASA INTERNETOWEGO W INKASIE ŁĄCZNYM ZAIKS-u

UMOWY LICENCYJNE

LICZBA UMÓW NA PUBLICZNE UDOSTĘPNIANIE UTWORÓW I NADANIA W INTERNECIE

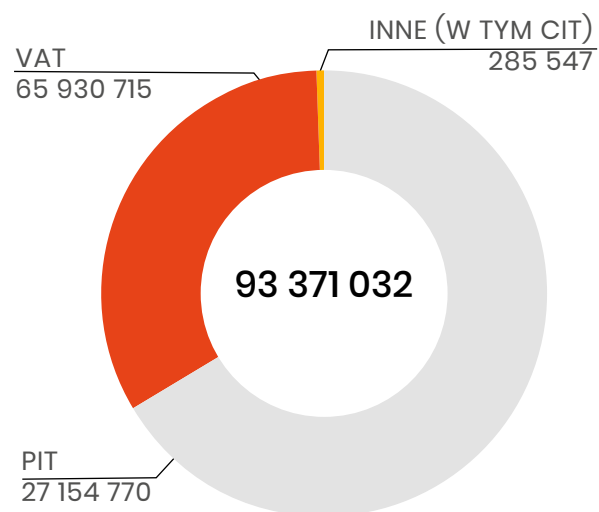
ŁĄCZNIE	507	534	742	1 006
JEDNORAZOWE	212	245	409	659
STAŁE	295	289	333	347
POPRCZ E-LICENCJE	138	161	222	252

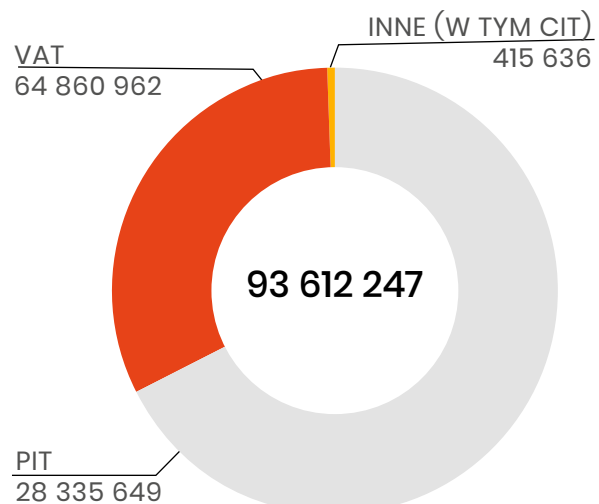
ZAIKS RZETELNYM PODATNIKIEM (W ZŁ)

ZAIKS prowadzi rozliczenia z administracją skarbową zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Z naszych obowiązków podatkowych wywiązujemy się bardzo dobrze.

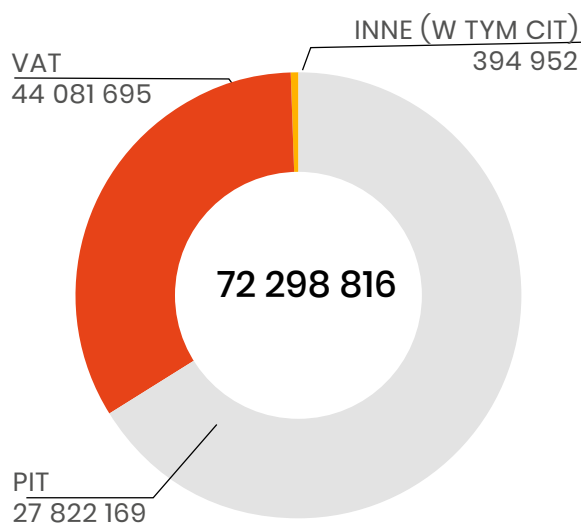
2018

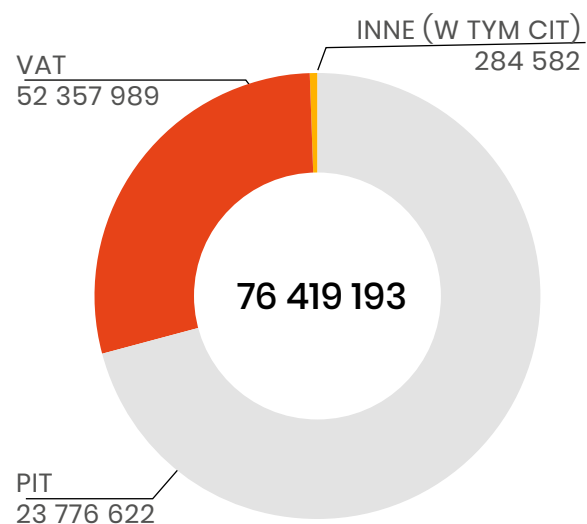
2019

2020

2021

w roku

2020

podzielono rekordową kwotę wynagrodzeń autorskich, tj. **460 751 346 zł**

Dodatkowe repartycje w 2019 roku wyniosły 36 699 979 zł, w roku 2018 – 22 491 528 zł. W 2020 roku twórcy otrzymali ponad **66 mln zł**, a w 2021 roku **45 mln zł**

Niektóre skutki pandemii są odłożone w czasie i będą widoczne jeszcze w wynikach za 2021 rok. Ale rok 2022 powinien przynieść wyraźną poprawę.

TWÓRCY I OCHRONA ICH TWÓRCZOŚCI

LICZBA POLSKICH TWÓRCÓW, KTÓRZY POWIERZYLI ZAIKS-owi POD OCHRONĘ REPERTUAR W DANYM ROKU

152,2%

wzrost
przychodów z telewizji
publicznej z kwoty
41 697 563 zł (2018)
do kwoty **63 459 764 zł**
(2021)

do
13,8%

wzrost w ciągu czterech
ostatnich lat udział
inkasa internetowego
w łącznym inkasie
ZAIKS-u

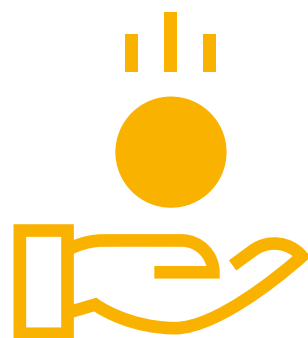
Udzielone zaliczki:

2018 – 7 353 141 zł
2019 – 7 241 200 zł
2020 – 10 107 179 zł
2021 – 7 863 040 zł

Na dzień 31 grudnia 2021
roku Stowarzyszenie
liczyło **2 822 członków**,
w tym **1 696 członków**
zwyczajnych
i **1 126 członków**
nadzwyczajnych

x2

wartość inkasa z pola
eksploatacji internetu
w roku 2020 podwoiła
się w stosunku do roku
2019

500%

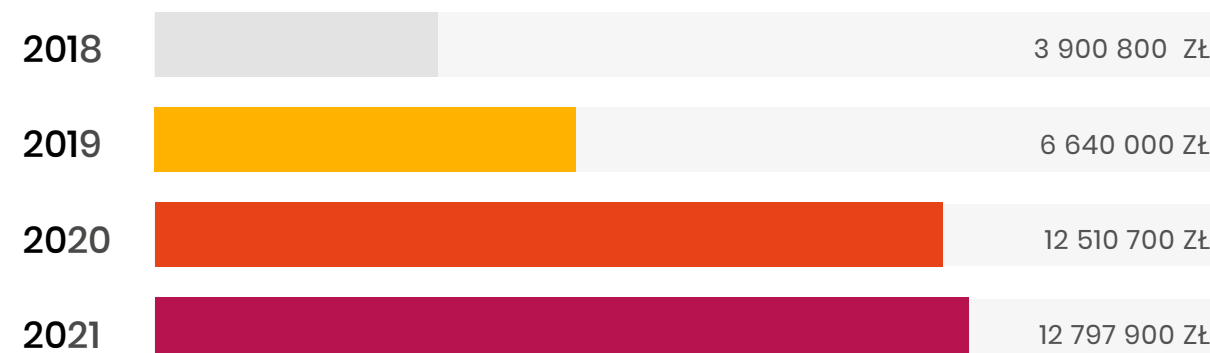
wzrost inkasa z internetu.
Z kwoty 10 008 058 zł
w roku 2018 do kwoty
50 349 589 zł
w roku 2021

Co roku przekazujemy twórcom wiele milionów złotych należnych im wynagrodzeń. Jako stowarzyszenie prowadzimy szeroką działalność socjalną na rzecz naszych członków. Jesteśmy też jednym z największych w Polsce mecenasów kultury.

ZAIKS MECENASEM KULTURY

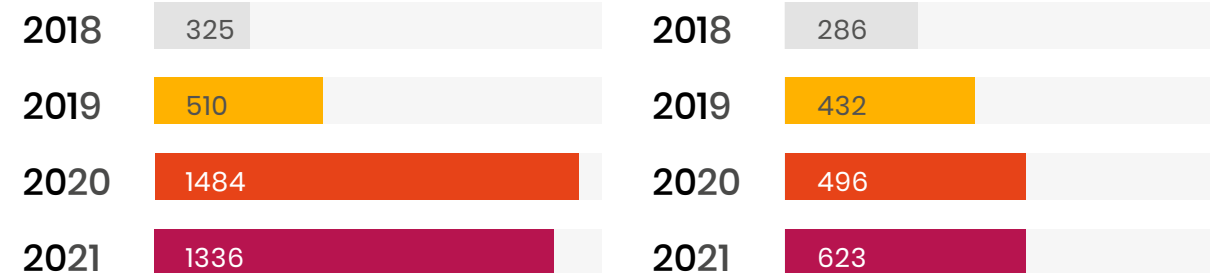
W latach 2018–2021 Fundusz
Popierania Twórczości ZAIKS-u
wspart twórców kwotą

35 849 400 zł

LICZBA WYPŁACONYCH STYPENDIÓW

LICZBA WYPŁACONYCH DOTACJI

ZAIKS OPIEKUNEM TWÓRCÓW

ZAIKS na cele socjalne,
edukacyjne i kulturalne
w latach 2018–2021 przekazał

67 969 788 zł

STRUKTURA STOWARZYSZENIA

WŁADZE

STOWARZYSZENIA

(KADENCJA 2018–CZERWIEC 2022)

RADA STOWARZYSZENIA

PRZEWODNICZĄCY

Edward Pałłasz

WICEPRZEWODNICZĄCA

Ilona Łepkowska

SEKRETARZ

Krzysztof Dzikowski

CZŁONKOWIE

Krzysztof Choiński
Grażyna Dyksińska-Rogalska
Marek Gaszyński
Robert Gliński
Andrzej J. Jaroszewicz
Eugeniusz Kabatc
Jan Kidawa-Błoński
Krzysztof Knittel
Henryk Kuźniak
Romuald Lipko
Franciszek Maśluszczak
Krzysztof Sadowski
Józef Tejchma
Ewa Wycichowska
Janina Zajqc-Trońska

ZARZĄD

PRZEWODNICZĄCY ZARZĄDU

Janusz Fogler

WICEPRZEWODNICZĄCY ZARZĄDU

Michał Komar

WICEPRZEWODNICZĄCY ZARZĄDU

Miłosz Bembinow

SKARBNIK

Marcin Błażewicz

SKARBNIK

Tomasz Lipiński

ZASTĘPCA SKARBNIKA

Rafał Bryndal

SEKRETARZ

Olga Krysiak

CZŁONEK ZARZĄDU

Emil Wesołowski

CZŁONKOWIE

Jacek Bukowski

Jacek Cygan

Danuta Danek

Wojciech Druszcz

Andrzej Dudziński

Elżbieta Frątczak-Nowotny

Mieczysław Gliszczyński

Mieczysław Jurecki

Witold Krassowski

Bogdan Olewicz

Barbara Seidler-Hollender

Małgorzata Semil-Jakubowicz

Andrzej Zaniewski

KOMISJA REWIZYJNA

PRZEWODNICZĄCA

Katarzyna Wojsz

WICEPRZEWODNICZĄCY

Filip Siejka

SEKRETARZ

Marcin Nowakowski

ZASTĘPCA SEKRETARZA

Krzysztof Barcik

CZŁONKOWIE

Jacek Frankowski

Marek Majewski

Ignacy Zalewski

ZASTĘPCY CZŁONKÓW

Ryszard Bańkowicz

Jacek Barcz

Zbigniew Benedyktowicz

Waldemar Bezpańko

Wojciech Byrski

Dorota Dziadkiewicz

Krzysztof B. Gradowski

Andrzej S. Jagodziński

Wanda Kwietniewska

Dariusz Przybylski

Zofia Rudnicka

Małgorzata Sikorska-Miszczuk

Katarzyna Stanny

SĄD KOLEŻEŃSKI

PRZEWODNICZĄCY

Zygmunt Kukla

WICEPRZEWODNICZĄCA

Maria Wojciechowska

CZŁONKOWIE

Andrzej Bilik

Piotr Dumin

Józef Gębski

Wojciech Kępczyński

Justyna Konowska-Kuźniar

Ferid Lakhdar

Ewa Małczyńska-Wojna

SEKCJE

AUTORSKIE

ZARZĄD SEKCJI A

AUTORÓW DZIEŁ
MUZYCZNYCH

Miłosz Bembinow

PRZEWODNICZĄCY

Dariusz Przybylski

WICEPRZEWODNICZĄCY

Władysław Słowiński

SEKRETARZ

Jerzy Kornowicz

CZŁONEK

Maciej Matecki

CZŁONEK

ZARZĄD SEKCJI B

AUTORÓW UTWORÓW MUZYKI
ROZRYWKOWEJ I TANECZNEJ

Mieczysław Jurecki

PRZEWODNICZĄCY

Wanda Kwietniewska

WICEPRZEWODNICZĄCY

Sławomir Wiercholski

SEKRETARZ

Dominika Barabas

CZŁONKINI

Marek Kościkiewicz

CZŁONEK

ZARZĄD SEKCJI C

AUTORÓW DZIEŁ
DRAMATYCZNYCH

Małgorzata Semil- Jakubowicz

PRZEWODNICZĄCA

Małgorzata Sikorska-Miszczuk

WICEPRZEWODNICZĄCA

Maciej Wojtyszko

SEKRETARZ

Barbara Grzegorzewska

CZŁONKINI

Agnieszka Lubomira Piotrowska

CZŁONKINI

ZARZĄD SEKCJI D

AUTORÓW UTWORÓW
LITERACKICH MAŁYCH FORM

Jacek Cygan

PRZEWODNICZĄCY

Wojciech Byrski

WICEPRZEWODNICZĄCY

Ryszard Kunce

SEKRETARZ

Dorota Stalińska

CZŁONKINI

Jakub Sienkiewicz

CZŁONEK

ZARZĄD SEKCJI E

WYDAWCÓW
MUZYCZNYCH

Anna Laskowska

PRZEWODNICZĄCA

Damian Słonina

WICEPRZEWODNICZĄCY

Marta Zgrzywa

SEKRETARZ

Paulina Golba

CZŁONKINI

Agnieszka Kulczycka

CZŁONKINI

ZARZĄD SEKCJI F

AUTORÓW DZIEŁ
LITERACKICH

Andrzej Zaniewski

PRZEWODNICZĄCY

Andrzej S. Jagodziński

WICEPRZEWODNICZĄCY

Hanna Karpińska

SEKRETARZ

Sylwia Siedlecka

CZŁONKINI

Tadeusz Nyczek

CZŁONEK

ZARZĄD SEKCJI G

AUTORÓW DZIEŁ
FILMOWYCH I TELEWIZYJNYCH

Michał Komar

PRZEWODNICZĄCY

Krzysztof B. Gradowski

WICEPRZEWODNICZĄCY

Zofia Ołdak

SEKRETARZ

Marek Piestrak

CZŁONEK

Ignacy Szczepański

CZŁONEK

ZARZĄD SEKCJI H

AUTORÓW DZIEŁ
CHOREOGRAFICZNYCH

Emil Wesołowski

PRZEWODNICZĄCY

Zofia Rudnicka

WICEPRZEWODNICZĄCA

Hanna Kamińska

SEKRETARZ

Kaja Kołodziejczyk

CZŁONKINI

Przemysław Śliwa

CZŁONEK

Jesteśmy największą w Polsce organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi.

19 marca 2018 roku w Teatrze Wielkim-Operze Narodowej odbyła się uroczysta Gala Jubileuszowa naszego Stowarzyszenia. Na scenie pojawiło się ponad 300 artystów.

ZARZĄD SEKCJI I

AUTORÓW DZIEŁ
NAUKOWYCH

Danuta Danek
PRZEWODNICZĄCA
Zbigniew Benedyktowicz
WICEPRZEWODNICZĄCY
Barbara Stępniewska-Holzer
SEKRETARZ
Katarzyna Rosner-Graff
CZŁONKINI
Roman Zawadzki
CZŁONEK

ZARZĄD SEKCJI O

AUTORÓW UTWORÓW – WERSJI
JĘZYKOWYCH DO FILMÓW

Olga Krysiak
PRZEWODNICZĄCA
Dorota Dziadkiewicz
WICEPRZEWODNICZĄCA
Iwona Iwańska
SEKRETARZ
Joanna Dębska
CZŁONKINI
Karolina Władyka
CZŁONKINI

ZARZĄD SEKCJI J

AUTORÓW DZIEŁ
PLASTYCZNYCH

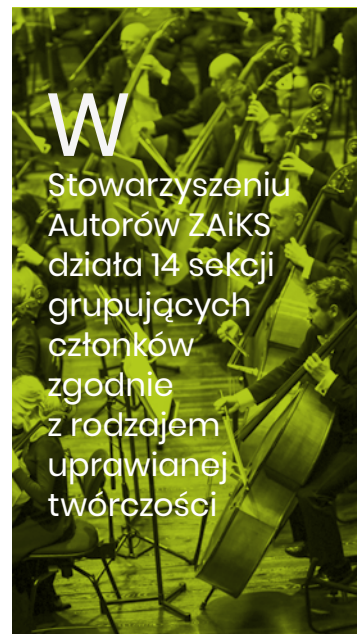
Andrzej Dudziński
PRZEWODNICZĄCY
Katarzyna Stanny
WICEPRZEWODNICZĄCA
Elżbieta Banecka
SEKRETARZ
Dorota Kotodyńska
CZŁONKINI
Mariusz Gajewski
CZŁONEK

ZARZĄD SEKCJI L

AUTORÓW DZIEŁ
FOTOGRAFICZNYCH

Wojciech Druszcz
PRZEWODNICZĄCY
Jacek Barcz
WICEPRZEWODNICZĄCY
Wojciech Wróblewski
SEKRETARZ
Zbigniew Furman
CZŁONEK
Marek Szymański
CZŁONEK

Zrzeszamy kompozytorów, autorów tekstów, scenarzystów, dramatopisarzy, tłumaczy, plastyków, fotografów, choreografów oraz twórców innych dziedzin sztuki, a także wydawców muzycznych.

W Stowarzyszeniu Autorów ZAiKS działa 14 sekcji grupujących członków zgodnie z rodzajem uprawianej twórczości

ZARZĄD SEKCJI M

AUTORÓW DZIEŁ
PUBLICYSTYCZNYCH

Barbara Seidler-Hollender
PRZEWODNICZĄCA
Ryszard Bańkowicz
WICEPRZEWODNICZĄCA
Tadeusz Olszański
SEKRETARZ
Zuzanna Zielińska-Celmer
CZŁONKINI
Rafał Skąpski
CZŁONEK

ZARZĄD SEKCJI N

AUTORÓW DZIEŁ
ARCHITEKTONICZNYCH

Mieczysław Gliszczyński
PRZEWODNICZĄCY
Waldemar Bezpątko
WICEPRZEWODNICZĄCY
Tadeusz Piątek
WICEPRZEWODNICZĄCY
Michał Brutkowski
SEKRETARZ
Magdalena Federowicz-Boule
CZŁONKINI

BIURO STOWARZYSZENIA

DYREKCJA GENERALNA

Krzysztof Lewandowski
DYREKTOR GENERALNY

Karol Kościński
ZASTĘPCA DYREKTORA

Paweł Michałik
ZASTĘPCA DYREKTORA

Dorota Kukuć
GŁÓWNA KSIĘGOWA

KIEROWNICY WYDZIAŁÓW

Robert Wróbel
WYDZ. ADMINISTRACYJNO-INWESTYCYJNY

Elżbieta Kołodziejczyk
WYDZ. DOKUMENTACJI I REPARTYCJI

Katarzyna Sajecka-Horosz
WYDZ. EWIDENCJI

Małgorzata Truszkowska
WYDZ. FINANSOWY

Dariusz Dubina
WYDZ. INKASA TERENOWEGO

Przemysław Tchoń
WYDZ. LICENCJI I REPARTYCJI INTERNETU

Anna Wysocka
WYDZ. KOMUNIKACJI

Karolina Zbytek
WYDZ. KSIĘGOWOŚCI I SPRAWOZDAWCZOŚCI

Andrzej Kuśmierczyk
WYDZ. LICENCJI I INKASA

Łukasz Rogowski
WYDZ. MIĘDZYNARODOWY

Katarzyna Sadowska
WYDZ. OGÓLNOCZŁONKOWSKI

Anna Biernacka
WYDZ. ORGANIZACYJNY

Agnieszka Bieniek-Rusiecka
WYDZ. PRAWNY

Marcin Walczyk
WYDZ. ROZRACHUNKÓW AUTORSKICH

Alicja Nowicka
WYDZ. WIELKICH PRAW

Daniel Świerczewski
ZESPÓŁ INFRASTRUKTURY

Alicja Olbrot
ZESPÓŁ PŁAC I PODATKÓW

Piotr Iwanicki
ZESPÓŁ ROZWOJU SYS. INFORMATYCZNYCH

Katarzyna Kryłowicz
KIEROWNIK DS. PERSONALNYCH

Ewelina Zielska
INSPEKTOR OCHRONY DANYCH

DYREKCJE OKRĘGOWE

DYREKCJA OKRĘGOWA W KRAKOWIE
UL. LORETAŃSKA 8 LOK. 12
31-116 KRAKÓW
DYREKTOR **Dorota Obora**
KRAKOW@ZAIKS.ORG.PL

DYREKCJA OKRĘGOWA W SOPOCIE
UL. LIPOWA 12 LOK. 1
81-750 SOPÓT
DYREKTOR **Wiesław Wysiecki**
SOPOT@ZAIKS.ORG.PL

DYREKCJA OKRĘGOWA W SZCZECINIE
PL. STEFANA BATOREGO 5 LOK. 1
70-207 SZCZECIN
DYREKTOR **Andrzej Krakowiak**
SZCZECIN@ZAIKS.ORG.PL

DYREKCJA OKRĘGOWA W WARSZAWIE
UL. NALEWKI 8
00-158 WARSZAWA
DYREKTOR **Andrzej Moczulski**
WARSZAWA@ZAIKS.ORG.PL

DYREKCJA OKRĘGOWA WE WROCŁAWIU
AL. KASZTANOWA 2A
53-125 WROCŁAW
DYREKTOR **Michał Kulig**
WROCŁAW@ZAIKS.ORG.PL

MAZOWIECKO-PODLASKA DYREKCJA
OKRĘGOWA
UL. NALEWKI 8
00-158 WARSZAWA
DYREKTOR **Jolanta Żebrowska**
MAZOWIECKO-PODLASKA@ZAIKS.ORG.PL

ŚLĄSKO-ŁÓDZKA DYREKCJA OKRĘGOWA
W KATOWICACH
UL. PIOTRA SKARGI 4 LOK. 6
40-091 KATOWICE
DYREKTOR **Ryszard Nowosadzki**
SLASKO-LODZKA@ZAIKS.ORG.PL

ŚWIĘTOKRZYSKO-LUBELSKA DYREKCJA
OKRĘGOWA W KIELCACH
UL. PADEREWSKIEGO 4A LOK. 6
25-017 KIELCE
DYREKTOR **Marta Dziwisz**
SWIETOKRZYSKO-LUBELSKA@ZAIKS.ORG.PL

WIELKOPOLSKO-KUJAWSKA DYREKCJA
OKRĘGOWA W POZNANIU
UL. ZA GROBLĄ 3/4 M. 2
61-860 POZNAŃ
DYREKTOR **Wiesław Łataś**
WIELKOPOLSKO-KUJAWSKA@ZAIKS.ORG.PL

DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE ZBIOROWEGO ZARZĄDU

ORGANIZACJA POZARZĄDOWA

- powołana i zarządzana przez twórców
- ochrona praw autorskich
- udzielanie pomocy w zakresie egzekwowania praw autorskich
- działalność zmierzająca do doskonalenia prawa autorskiego

ORGANIZACJA ZBIOROWEGO ZARZĄDU

- zarządzanie prawami autorskimi
- udzielanie w imieniu twórców zezwoleń na korzystanie z repertuaru
- inkasowanie wynagrodzeń autorskich i przekazywanie ich twórcom
- prawo występowania do sądu w imieniu twórców
- prawo wnioskowania o ściganie karne

WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ

- reprezentacja zagranicznego repertuaru (150 umów z zagranicznymi OZZ)
- członek CISAC, GESAC i BIEM
- współpraca w ramach Grupy Madryckiej
- wypracowywanie wspólnego stanowiska OZZ wobec inicjatyw Parlamentu Europejskiego
- uczestnictwo w konferencjach IP Summit
- udział w spotkaniach Communication Committee oraz w komitetach Public Affairs CISAC i GESAC

DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA, KULTURALNA I SOCJALNA

DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA

- organizacja debat panelowych i akcji edukacyjnych prawno-autorskich (udział w ponad 100 konferencjach i spotkaniach)
- szeroka współpraca z mediami i portalami społecznościowymi
- prowadzenie stron internetowych: www.zaiks.org.pl, www.zaiksteatr.pl
- wydawanie kwartalnika „Wiadomości” ZAIKS-u i publikacji książkowych

WSPIERANIE KULTURY

- Fundusz Popierania Twórczości
- Fundusz Antypiracki
- Nagrody ZAIKS-u
- organizacja konkursów
- partnerstwo i współorganizacja kluczowych imprez na terenie kraju
- wsparcie ponad 2000* twórców i 1000* imprez kulturalnych
- Działalność socjalna udzielanie zapomóg i pożyczek
- Domy Pracy Twórczej
- świadczenia lekarskie
- pomoc prawna

SPIS ILUSTRACJI

strona 4, fot. Karpati & Zarewicz
 strona 6, fot. Karpati & Zarewicz
 strona 8, fot. Karpati & Zarewicz
 strona 10, fot. Aleksander Dunin Keplicz
 strony 14-15, 16, fot. Jerzy Łabuda
 strona 18, fot. Marcelina Frankowska
 strony 22-23, fot. Wojciech Druszcz
 strona 26, fot. Lucyna Lewandowska
 strona 27, fot. archiwum
 strona 28, fot. Karpati & Zarewicz
 strona 30, fot. Karpati & Zarewicz
 strony 32-33, fot. materiały prasowe CISAC
 strona 34, fot. archiwum
 strona 35, fot. archiwum własne
 strona 40, fot. Sebastian Wołosz
 strona 40, fot. Teodor Klepczyński / Polityka
 strona 42, fot. materiał Songwriting Camp
 strona 42, fot. Kamil Spisak
 strony 44-45, fot. Wojciech Radwański
 strony 46-49, fot. Karpati & Zarewicz
 strony 58-60, fot. Sebastian Wołosz

zaiks
sprzyjamy wyobraźni

**R
A
P
O
R
T**